

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas II

Vasario-Feb. 15 d., 1920 m.

No. 3 (76)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.50
6 Months	1.25
In Foreign Countries Yearly	3.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"

Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$2.50
Pusmečiui	1.25
Pavienis Numeris	15
į Užrubežį Metams	3.00

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

16-ta Vasario.

VASARIO 16-ta! Ši diena lietuvių istorijoje skaitysis didele.

Vasario 16-tą tautos atstovai, susirinkę Vilniuje, tautos vardu, paskelbė pasauliui Lietuvos nepriklausomybę. Toje dienoje buvo sutraukti visi pančiai, uždėti rusų, vokiečių ir lenkų. Po 500 metų žiauriausios vergijos, toje dienoje Lietuvių tauta paskelbė savo valią.

Tai buvo vasario 16-tą dieną, 1918 metuose. Šiuosmet vasario 16-tą sueina du metu nuo tojo įvykio. Ypatingų laikų Lietuva paskelbė valią. Spaudžiama geležinės vokiečių rankos, sunaikinta, apiplėšta bet ji prabilo.

Du metu praėjo, o permamos įvyko didelės. Lietuva turi savo valdžią, kariuomenę ir visą valstybinį aparatą.

Istorijoje tokių epopėjų reta. Jų galime rasti žydų tautos gyvenime. Žydai išvartę iš savo žemės ir pavergti babiloniečių rauda, ilgisi Syono. Neskamba jų kanklės, nužilo dainos. "Kaip galime dainuoti svetimų žemėje! Jei užmiršiu Jeruzolimą, tebūna užmiršta mano dešinė. Tepridžiūsta liežuvis prie gomurio, jei tavęs neatminčiau." Labai vaizdingomis spalvomis šią žydų nelaimę aprašė Jeremijas. Be šventojo miesto, be savo žemės žydas negalėjo gyventi. Negalėjo rimti ir linksmintis, džiaugtis ir dainuoti. Ilgėsys ir gailėsys Tėvynės, jos laisvės, ir viso, kas buvo jo — — sunkiu skausmu kankino. Sargai dieną ir naktį, ką dabojo, tyčiojosi ir kankino, vedė žydus iš kantrybės. Darbas mėnesiai ir metais buvo pildymas valios tų, kurie juos pavergė ir kankino. Nieko nuosavo neturėjo, nes viskas priklausė spaudėjams. Kai susirinkdavo į krūvas, verkė, dejavo, keikdami savo likimą. — Tai buvo jų vergija.

Koks tad buvo žydų džiaugsmas, kuomet Babilionijos karalius leido grįžti Tėvynėn! Grįžo! Ant griuvėsių pradėjo atstatinėti namus ir šventvietes. Dirbo be poilsio dieną ir naktį. Vienoje rankoje kirvis, kitoje kardas, kuriuo turėjo gintis nuo priešų. Įveikė visas kliūtis ir darbą padarė. Atstatę šventąjį miestą ir šventvietes vėl tvirtai prabilo: "Džiaugkis, Syone!" — Giedoki Viešpačiui naują giesmę ir garbink jį savo mūruose!"

Taip ir mes lietuviai 500 metų ėjome vergiją. Nužilo linksma daina, užkabino me kanklės. Per tuos 500 metų sulenkta sunkia darbo našta dirbome svetimiams. Ponu baudžiava padarė mus gyvulio vertės sutvėrimą. Galėjo mainyti šunimis, plakti rykštėmis, paimti dorą moterų ir mergelių. Mūsų kalba, būdas, papročiai ir žemė buvo iš mūsų plėšiama. Ir kuomet priešai taip darė, dar liepė dainuoti jų jausmų ir skonio dainą. O mes giliai nulenkę galvą tik skundėmės ir dejavome. O kurie jautė neteisybę ir skriaudas tarė savo širdyje: jei užmiršiu tave, gimtoji žeme, ir bočių kapus ir brolių kraują į tavę sulietą, tebūnie užmiršta mano dešinė ir tepridžiūsta mano lie-

žuvis prie gomurio! Daug tokių tėvynainių kankinosi ištrėmime, daug žuvo kovodami už teises.

Tokiose likimo valandose mumyse rusėjo kibirkštėlė vilties ir įsitikėjimo geresne ateitimi. Ir neužsivylėme. Ir štai ta viltis ir įsitikėjimas šiandien mums neša laisvę. Naujas gyvenimas ateina. Grįžta mūsų teisės ir teisybė. Koks turi būti mūsų džiaugsmas ir kokių balsu privalome šaukti: džiaugkis Lietuvos Syone, giedoki Viešpačiui naują giesmę ir garbink jį naujuose tavo rūmuose!

Džiaugdamiesi Tėvynės atgijimu, ir mes, it žydai, sugrįžę iš Babiliono nelaisvės, turime imtis atstatymo darbo. Šaukdami: džiaugkis Lietuvos Syone! ir mes, it žydai, turime vienoje rankoje kirviu statyti Tėvynę, kitoje rankoje kardu gintis nuo priešų, kurių daug iš visų pusių. Nuo šios dienos turime dirbti ir ginti savo nepriklausomybę, kad jos nepraradus.

Mes, išeiviai, būdami nuošaliai nuo Tėvynės griuvėsių, negalime žarstyti jos pelenų ir nešti plytų nuosavomis rankomis naujiems pamatams statyti. Bet mes įvairiais būdais galime padėti tame darbe savo broliams prisidėdami pinigų.

Mūsų likimas mūsų rankose. Nuo mūsų priklauso jo esmė. Būsime stropūs, ištvermingi — įvykdinsime jį šviesiu, laimingu. Daug kliūčių yra kelyje, daug rūstaus išmėginimo mums dar skirta pereiti. Bet nebijokime jo. Tiems, kurie gundo ir į šuntakius vilioja, atsakykime: nesiduosime apgauti. Pirma pereisi mano lavonu, negu įstengsi į pagundą įvesti. O tuos, kurie pagundomą pasiduotų, lengvai žaizdami tautos reikalais, atstumkime kograičiausia. Į mus žiūri bočių akys, tautos kankinių kaulai, išblaškyti Sibire, pavolgiu, ir visuose pasaulio kampuose ištremiti priespaudos, nedarbo savo tėvynėje. Darykime taip, kad jie ir būsiančioji karta neminėtų mūsų pra-keikimu.

Vasario 16-ta! Didelė tautos šventė. Du metu prieš paskelbtą tautos valios žodį inkūnykime darbais — likime laisvais ir nepriklausomais. Nors erškėčiais ir kan-

čiomis grįstas kelias, bet mes sparčiai galime žengti. Iš po erškėčių ir kančių kyla nepriklausoma Lietuvos valstybė.

Branginkime nepriklausomybę ir mokėkime ją išlaikyti.

M. Z.

Lietuvos Atstovybės Pranešimas.

Generolas Žukauskas paskirtas vyriausiuoju vadu ir krašto apsaugos ministėriu. Valstybės Tarybon priimti atstovai iš Mažosios Lietuvos. Lietuvos karininkai pasizada kitų metų sukaktuves nuo laiko susiorganizavimo apvaikštinti Vilniuje.

Lietuvos atstovybė gavusi yra neoficialiai iš Kauno nuo Jul. Bielskio, pro Berliną iš 31 dienos sausio, šitokią kablegramą:

“Lenkų Komisija atvyko tartis delei apsimainymo belaisviais ir delei susisiekimų. Generolas Žukauskas yra pakviestas vėl apimti vietą vyriausiojo Vado ir Krašto Apsaugos Ministerio. Atstovai iš Mažosios Prūsų Lietuvos yra priimti Valstybės Tarybon. Sausio šeštą dieną Kaunas yra apvaikštinijęs pirmas metines sukaktuves nuo Lietuvos kariuomenės susiorganizavimo. Tose iškilmėse dalyvavo Anglijos ir Amerikos misijų atstovai, vyriausias vadas ir štabas, taipgi karininkai nuo fronto. Kiekvienas karininkas tvirtai pasizadėjo švesti kitų metų sukaktuves Vilniuje. Didžiausia užuojauta (ovacijos) ir pritarimas buvo reiškiami Amerikos lietuviams. Lenkai spėja, kad gal būt užpuolimų ir todėl koncentruoja savo kariuomenę. Mūsų kareiviai degte dega, kad pradėjus darbą. Ple nas delei markių pardavinėjimo yra vyriausybės patvirtintas.”

Iš priezasties metinių sukaktuvių nuo laiko Lietuvos kariuomenės organizavimo

pradžios, Lietuvos Misija yra pasiuntusi Kaunan Ministerių Pirmininkui tokį telegramą:

“Iš priezasties metinių sukaktuvių Lietuvos armijos susiorganizavimo, Lietuvos Misija siunčia savo kariuomenei nuo Amerikos lietuvių linkėjimų greičiausia išvaduoti iš lenkų okupacijos užimtą Lietuvos teritoriją su sostine Vilniumi, kaipo ji yra išliuosavusi jau savo tėvynę nuo bolševikų ir plėšikų vokiečių. Visose Lietuvos kolonijose, kur teko Misijai būti, čion gyvenantieji Lietuvos piliečiai be skirtumo partijų ir tautos, stato du pamatiniu reikalavimu, būtent: sušaukti Steigiamasis Seimas ir paliuosuoti Vilnius. Ypatingai paliuosavimo lenkų okupuotos dalies reikalauja Lietuvos piliečiai, kurie paeina iš vietų, kurios lenkų yra okupuotos. Visi noriai dedasi prie Lietuvos laisvės paskolos, šimtai siūlosi stoti laisvanoriais į Lietuvos kariuomenę, kad savo šalį paliuosavus nuo paskutinio priešio.

Vileišis, Žadeikis, Žilius.”

I NAUJUOSIUS METUS.

BE dainos ant lūpų, be džiaugsmo krū-
[tinė]
Paskendome metų naktį paskutinėj.
Ne skambančio juoko, bet lūkėsio posmė
Tyliai paskutinę svajonę giedosme.
Neklausk, mano drauge, kas aš, nei kas
Prieš kylantį metą mes vienu vardu
Ant amžino kelio kurti neregiai,
Prieš paslaptį didę sustoję baugiai,
Tečiau ilgėsyj nebesunku išpėti,
Ką kalba širdies slėpiniai palytėti—
Ir vieno tik atviro žvilgsnio pakanka
Paspausti nuo tol nebesvetimą ranką.
Tečiau kaip gi liūdna, kai atsizvelgiu
Praėjusių metų numintu keliu:
Tiek kruvino jausmo, ugninės širdies
Išdilo be ženkle rūke praeities.
Ir nun, jau bebaigiant šių metų kelionę,
Štai ilgėsyj audžiu dar vieną svajonę
Ir laukiu išgirsiant, kas jau nebe kartą
Rods taip nuoširdžiai, tik tuščiom buvo tarta.

Eiva, mano drauge, pradėtu taku
Kol gera krūtinėj, kol dvasioj jauku.
Te dar vienas lašas skambiai įvarvės
Į sklidiną turinį metų taurės.
Paskui?—nebeklauski: taip liūdna ir skauda
Staiga vėl pradėti nebaigiamą raudą;
Te mano svajonės man blankstą išlėto,
Kaip žvaigždės ant skliauto ausros palytėto.

Rūstus Varpininkas, paskendęs aiduos,
Kai dvyliką kartų į varį suduos,
Aš tavo vardu vienus ir kitus—
Papuošiū baigtus—ir pradėtus metus.

* * *

Ir nuėjova išlėto, įsipynę
Į belaukiančią ant kelio pilką minią,
Kad iš bokšto tuoj į širdį suvirpėtų—
Nauji Metai naujos laimės pažadėtų.
Naujos laimės! mano drauge, neklausyki,

Laimės gandas mums virpėjo nebesykį;
Eisim, nešim seną naštą kasdieninę
Pažadėtos laimės-meilės nepažinę.

Ar meni, kai žiburiuos prieš valandėlę
Šėlo muzikos verpetai, džiaugsmą kėlę,
Žaidė taurės ir tvyskėjo skaidrios srovės,
Rodos rytą, tekant saulei, rozės plovės?
Bet pradenki žiburiuotą džiaugsmo kaukę,
Tai pravirks tau baugios sielos laimės laukę
Ir išvysi jų naktį sunkią, ziaurią,
Kai išgersi krikštolinę džiaugsmo taurę.

O vienok mums buvo gera ten liūdėti.
Švelniai supo smuiko tonai sužavėti,
Tyliai gundė akis akį, mintis mintį
Žiburių auksinėj puotoj sapną pinti.
Mano drauge, iš godžių nakties šešėlių
Neišnešim to mūs' sapno valandėlių.
Ryt bus liūdna, ryt bus tuščia kaip po puotos,
Kuomet vysta kvapios rozės meilei duotos.

Štai ugnis ant seno bokšto
Tartum žvaigždė sutvyskėjo
Ir pakilo pirmas gandas
Naujų Metų pranešėjo.

Tad nurimo pilkos minios
Ir aukštyn akis pakėlė,—
O iš varpo skrenda, plaukia
Pirma Metų valandėlė.

Ir atskrido, ir nupuolė:
Nauji Metai jau pradėti.
Tai sakyki, mano drauge,
Ko tau gera palinkėti?

Nelinkėčiau aš tau nieko:
Mūsų norai nūn vienodi,
Aš vien ranką tau paspausčiau,
Ir tik vieną tarčiau žodį.
Aš norėčiau tarti žodį
Skaudžiai sieloj išaugintą,

PUTINĀS (KUN. V. MYKOLAĪTIS).

Jaunais talenterīgais poetas, gausi pusi-
šias jauna mūsu literatūrā. Lanko Fribour-
go universitētā, Šveicarijōje.

Kur gražiausi, mano turtai

Vainiku aplink supinta.

Kai ateis nykių dienelių—

Bus šturpu aplink ir juoda,

Kai i skunda, nei i malda

Niekas atbalsio neduoda.

Mano drauge, tiktai tuomet

Iš gilybių iškentėtu

Mano šiandien tarta's zodis

Tau ir šviestų ir skambėtu

Ir vēl jau gaudžia atgijus puota

Ir vēl liepsnoja mums žiburiai,

Ir skamba taurės ir mirga blizga

Lengvų šokėjų linksmi būriai.

Pakelkim galvas, nušviėskim veidus—

Netinka šiandien liūdna mintis.

Jei bunda skausmas, sudaužki taure,

Kad neišduotų jausmų širdis.

Tegu už mūsų, ant plyno' kelio

...Dar juodo kraujo dėmes matai,

O melodinguōs garsų verpėtuos

Klajoja nykūs mirties aidai.

Tegu pro mūsų pakeltas galvas

Juodi šešėliai pirmyn užkris,—

Mes būkim šviesūs, sudaužkim taure,

Teneišduoda jausmų širdis.

Tegu aplinkui gūdu ir tuščia,—

Čionai ir dainos, ir žiburiai

Ir ne slaptingos rytojaus šmėklos,

Tiktai šokėjų lengvi būriai...

Taip buvo gyventa, taip buvo svajota

Bėjungiant Senus ir Naujuciusius metus.

O džiaugsmā ir liūdėsi tuomet aikvota

Pinu i naujus nujautimų vaizdus.

Ir šit, kaip iš kanklių, tyliai man prabyla

Viena po kitos suvirpėjus styga—

Ir vėl naujas jausmas krūtinėje šyla
Ir plaukia per sielą skambiaja banga.

Tegu sau bekykla, tegu sau beplaukia:
Švelniųjų jausmų ir svajonių gana.
Jau rūstus trimitas saulėtekyj šaukia:
Pradėt reik nauja savo amžiaus diena.

Patyriau, kas buvo tiktai numanyta
Beklausant tylių nujautimų širdies—
Ir šit jau į sielą skaudžiai įrašyta
Žymė praeities ir ženklai ateities.

Sveiki Nauji Metai! slaptingo likimo
Iš apdengto veido aš neišskaičiau.
Bet žengsiu per jus prie skaudaus išrišimo
Aš dar vieną žingsnį arčiau.

1920 m.

Gailestingas Vaikas.

— Baisusis badas mus kankina, smaugia!... Iš bado žūname!...

— Badas, lyg angis, čiulpia mūsų kraują... Neturime nei duonos trupinėlio...

— Duonos, duonos mums duokite!... Vai, žmonės, turėkite pasigailėjimą... Badas, lyg angis, iščiulpia iš mūsų paskutinį kraujo lašą; mūsų kūno dalys džiūsta, lyg šakos medžių, kuriems šaknys liko pakirstos.

Taip tai vieną metą, Ispanijoje, kur baisusis badas buvo įsigalėjęs, žmonės žuvo iš bado baisyuose skausmuose ir maldavo duonos trupinėlio, lyg kas-žin kokios karališkos dovanos...

O badas slinko per visą viešpatiją, kad ir neturėdamas mirties dalgio rankoje, vienok gi užmušinėjo tūkstančius; kad ir neturėjo apginkluotų kareivių Ispanijos naikinimui, vienok gi žmonės krito ties jos kojomis.

Nelemtasis to bado siautimas!

To gi bado laikotarpiu, vienas vaikas, beedindamas į mokyklą, kas dieną sustodavo, užsimintijęs ir nuliūdes, nes, kiekvieną dieną, matydavo lavonus, paliegusius gatvės ir kiekvieną dieną girdėjo dejavimus ir meldimus: "duonos, duonos"...

Dalinosi savo duonos riekele, bet netrukus ir tos pačios duonos vis mažiau gaudavo. Atidavinėjo net kiekvieną skatiką, kokį tik turėdavo, idant prigelbėjus badaujantiems, bet netrukus ir skatiko pritrūko.

— Baisusis badas mus baigia!... Iš bado mirštame!... Pasigailėjimo!... Duonos mums duokite!...

— Badas, lyg ugnis degina mūsų vidurius; badas suretėžino mūsų vidurius... Duonos mums duokite; valgyti norime!...

Mažasis gi vaikas, vardu Domininkas, girdžia tuos maldavimus ir ašaros išsilieja iš jo antakių.

— Neturiu ką duoti!... Nieko neturiu... Aš gi taip pat esu alkanas.

Bet gi nugiužino pas vertelgą ir pardavė savo knygas ir už gautuosius pinigus nupirko duonos del badaujančių.

Tokią tai širdį turėjo Domininkas, mokinys, Valencijos pilyje, Ispanijoje.

Žmonės gi aplinkui prasitardavo:

— Tasai gailestingas vaikas pataps kada nors didžiu žmonijos geradariu, nes vien tiktai tetrokšta gerą daryti kitiems!

Laikas gi begalo greitai bėgo, o Domininkas liko kunigu, vėliaus davė pradžią garsiam Dominikonų Ordenui ir jis įvedė šventąjį rožančių, kaip maldas tikintiems.

Vienas vienuolis, mokslininkas, vieną sykį girdėdamas Domininką sakant pamokslą ir, kad jo vaizduose ir išmintinguose prilyginimuose, kuriuose glūdėjo didžios išminties gilybių aiškumas ir, kad klausytojus užžavi ir įkvepia, tad gi jo užklausė:

— Iš kokių gi knygų ir žinijos šaltinių sėmei mokslą, kad taip reiškiškai ir išmintingai gali žmonėms papasakoti apie galias paslaptis?

Domininkas gi atsakė:

— Iš knygų meilės del Dievo ir žmonių mokinausi, nes tai išmokina viską.

1333 m. Domininkas likosi apgarsintas šventuoju, nūn gi visas katalikišką pasaulį jį gerbia, kaipo didį šventąjį.

A. Matutis.

Žydėk, Lietuva!

YDĖK, žydėk mūs' Lietuva,
Šviesi, laiminga ir laisva!
Aukštai padangėj plevėsuoja
Trispalvė Vyties vėliava.
Tau jūra gaudžia ir dainuoja:
Žydėk, žydėk, laisva Lietuva!

Į šviesią garbę didis kelias
Kilniems vaikams Tėvų šalies.
Nuo arklo vėl prie kalavijo
Jie kietą ranką tuoj išties.
Lietuvis mirt kovoj nebijo:
Į šviesią garbę jojo kelias.

Tešvinta mums garbinga laisvė
Kovos ir darbo surkurta.
Tekyl' švieson krauju apginta
Ilgai kentėjus mūs' tauta.
Tegul tik dvasioj saulė švinta:
Ateis garbinga mūsų laisvė.

Galingas, didis mūsų Dievas,
Teisinga jojo išmintis.
Didi mūs' Lietuva Tėvynė
Kaip mūs' senolių praeitis!
O mūsų trusą gins kaip gynė
Galingas, didis mūsų Dievas.

Putinas.

Prūsų Lietuvaitės Laiškas.

(Rašo veikėja Jeva Simonaitikė).

Gerbiama Redakcija:—

Pirm viso: dėkoju Jums už prisiuntimą to gerb. Liet. Jaunimo laikraščio "Vytis". Man labai pamėgo tame skaityti. Ir todelei, jog randu čia daug apie jaunimą, kuris didei rūpinasi už gerovę savo Tėvynės. Ir pas mus jaunimas renkasi į krūveles ir nori stoti už numylėtą Tėvynę Lietuvą. Bet mes

tampame baisiai persekiojami tai nuo pačių lietuvių, tai nuo vokiečių. Niekada negalima valnai susieiti, visada ir iš visų šalių daboja mus užpulti.

Kaip destis ten Amerikoje: ar yra ten visi lietuviai subudę, ar kruta visi už savo Tėvynės gerovę? Bet ten, anapus tų didžiųjų vandenų, negalima visiems subusti. Nesą, jie nejunta, kaip mūsų Tėvynė kenčia. Ne, to jie negali jausti. Tik tas tegali tai, kursai Tėvynėje gyvena ir draug kenčia visas bėdas ir kančias. Ak, kada-kada užtekės laisvės saulelė! Kaip ilgai dar kėsime po verguve mūsų spaudikų. Dar turime lenktis po vokiečiais, dar savo sprandus dėti po jų kojomis. Nors tai ir labai kartu. Ir niekada nejutome tą jungą tokį sunkų esantį, kaip dabar šiame laike. Keli jau nuo mūsų žmonių išsitarė, būk mes vėl po vokiečių paliksime. Ak, tai taptume dar labiau spaudžiami. Bet norim viltėti, jog išauš ir mums kartu laisvus Rytmetis, norim nužvelgti ano Didžiojo Viešpaties, Kursai visada teisingai teisia. O Jis ir duos teisybei laimėti. Gana ilgai dejavome po nuspaudimu, o dar savo pačių žemėje. Bet ateis ta valanda, kad mūsų Tėvynė iš po visų griuvėsių naujai prisikėlus tarps ir stiprės.

Prišaukiu visam lietuvių jaunimui: veikite už savo tolimąją Tėvynę, kuri kenčia kančias neapsakomas. Neškite savo draugiškumą tevynainiams. Pagelbėkite, kiek galėdami, padėkite visas sunkenybes drauge nešti. O atminkite ir mūsų jaunimą, kursai ir veikia kad ir menkai jėgų turėdamas. Bet tačiau mūsų obalsis yra: Pirmyn, už krauje gulinčią Tėvynę! Mūsų Tėvynei ne mirti, jai likti gyvai visada!

Sveikinu nuoširdžiai, prišaukdama: te gyvuoja Tėvynė Lietuvą!

Evė Simonaitikė.

Vanagai,

31-12-1919 m.

(Wanaggen bei Aglohnien,
Kreis Memel, Ostp.)

Redakcijos prierašas: Tai pirmas Prūsų lietuvių jaunimo balsas. Jis tautos tragedijos balsu bijo. Lietuviams nori uždrausti būti tuomi, kuomi jie yra ir kuo no-

ri būti. Bet gyvenimo istorija rodo, kad iš-
budusios tautos valios jokios priemonės ne-
įstengia sulaužyti ir nusiūgti. Persekioji-
mai, kančios tai tik yra tos valios pakaiti-
nimu. Prūsų lietuvių keliai yra sunkūs,
erškėčiuoti, bet kartą jie išbudė ir išbėdė
akis į tikslą — būti laisvais, nepriklausō-
mais ir suvienytai su visa tauta — jokios
kliūtys neužstos jiems kelio.

Amerikos lietuvių jaunimui reikia stip-
rinti rįšį su Lietuvos, ypač su Prūsų, jau-

nimu. Siųskime jiems literatūros, kurios
šiais sunkiais laikais jie negali gamintis.
Paduodame adresus, kuriais galima susieiti
su Prūsų lietuviais. Prūsų Liet. Sus-mo
Raštinė, Tilsit, Hohe Strasse 59 I.; Prūsų
Liet. Su-mo Raštinė, Klaipėda-Memel, Li-
bauerstrasse, Nr. 5. Ostpr. Germany; ir
augščiau padėtu E. Simonaitikės vardu.

Padėkime, kuo galime, priartinti Lietu-
vai ir visiems jos piliečiams šviesesnį ir lai-
mingesnį rytojų!

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO PAMINĖ- JIMUI MEDALIO ATVAIZDAS.

Medalį išleido Lietuvių Numizmatikos ir Istorijos Draugija
su pagalba Amerikoje gyvenančių lietuvių veikėjų. Mintį sukūrė
tam tikra komisija iš numizmatikos ir heraldikos žinovų. Scene-
riją sugrupavo ir vinjetes nupiešė studentas Al. M. Račkus ir J.
B. Kudirka. Modelį įkūrė pasaulinis dailininkas A. L. Van den
Berghen. "Copyright" (autoriška teisė-savastis) turi Al. M. Rač-
kus.

Aštuoniolikos (18K) "Karatų" vienatinis auksinis medalis yra
teikiamas J. Eks. pirmajam Lietuvos Valstybės prezidentui A. Sme-
tonai.

Bronzinių medalių yra padaryta 3000 egzempliorių. 1500
jų yra skiriama Lietuvos pasižymėjusiems veikėjams, 1000 Ame-
rikoje esantiems veikėjams, o 500 skiriama įžymesniems pasaulio
muzėjams ir numizmatinėms draugijoms. Asmuo gali įgyti tik
po vieną medalio kopiją arba egzempliorių.

Tarptautinės numizmatikos žinovai pripažįsta šio medalio
svarbą, nes tai pirmutinis politiškas medalis, ant kurio randasi
lietuvių tarmė.

Augščiau padėtas paaiškinimas yra atpasakotas iš žinių pa-
skelbtų medalio leidėju.

Darbo artistinis padarymas, inturtinimas tautos dailės ir
paminėjimas taip mums brangaus, didelio, prakilnaus, švento
įvykio — įsikūnijimo ilgai lauktos, giliai trokštos, brangiomis
aukomis pirktos Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės — bus
džiaugsmu ir pasigėrėjimu kiekvieno lietuvi.

Liet. Numizmatikos ir Istorijos Draugija ir visi veikėjai, prisidėję prie įkūrimo ir išleidimo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimui medalio, nusipelnė tautos gilios padėkos.

REIKŠMĖ.

A) — PIRMOJI MEDALIO PUSĖ.

- 1) — *Jo Ekscelencijos, Lietuvos Prezidento Antano Smetonos biustas, priešakinėje pozoje.*
- 2) — *Vainiko reikšmė.*
  - a) *po kairei, rūtų, mūsų tautinio žolynėlio šakelės, — reiškia nekaltybę, ašaras kenčiančiųjų, viltį ir tt.*
  - b) *po dešinei, ažuolo šakelė, — reiškia pasiryžimą, ištvėrmę, vienybę ir galę.*
  - c) *Nokstančios gilės, — tai branduoliai mūsų tautos gyvybės. Iš menkų gilių, milžinai ažuolai išauga...*
  - d) *Nubirusios gilės, — tai mūsų broliželiai kritę kovoje už tėvynę, kurių nemirtinas pavyzdys įleis patriotizmo diegus į Lietuvos jaunimo širdis ir užaugins mums naujų sargų bei apginėjų šventų mūsų tautos teisių.*
  - e) *Erškėčiai suspaudę vainiką, — tai vargai jaunutės respublikos; tai sunkūs metai mūsų pirmojo Prezidento.*
- 3) — *Skydas.*
  - a) *Ant skydo penkkampė žvaigždė turi heraldišką reikšmę demokratinės respublikos.*
  - b) *Skaitlinės "1919", — yra tai metai, kuriais Jo Ekscelencija apsiėmė pildyti Lietuvos Prezidento pareigas.*

B) — ANTROJI MEDALIO PUSĖ.

- Vaidelytė išėjusi iš vergijos lindynės, triuškina žalčiui galvą, pamina po kojomis kaukuolę (mirties ženklą) ir aukoja ant tautos aukuro visa, ką turi.
- a) *Vaidelytė perstato lietuvių tautos dvasią.*
  - b) *Žaltys, — tai Lietuvos priešai.*
  - c) *Kaukuolė, — tai mirties šmėkla. Visi žinome, kad mūsų tautos priešai lėmė jai mirtį...*
  - d) *Sutraukti pančiai ant vaidelytės rankų, — visi žino, ką šie reiškia.*

- c) *Ant skydo lotyniškas parašas: — BENIGNO NVMINE DIE XVI MENS. FEBR. A. D. MCMXIX LITVANIA STATVIT SE ESSE LIBERAM COADVNATAM NEMINI SVBDITAM.*
Lietuviškame vertime skamba šiaip: *Iš Augščiausiojo malonės 16 Dienoje Vasario, metuose Viešpaties 1919, Lietuva pareiškė (pasauliui) savo pasiryžimą būti laisva, suvienyta ir nepriklausoma.*
- f) *Tolumoje matosi vandenėlis. Kaip vandens bėgimo nieks užtvenkti negali, taip lietuvių sielos troškimų nieks nuslopinti neįstengs.*
- g) *Už Nemunėlio matosi tekanti saulutė, — tai brangios laisvės saulutė!*
Tai toki yra reikšmė to istoriško medalio.

Kuomet išsizadėsime nenatūralių ir pavojingų šio pasaulio puikybių, vis dar mums paliks natūralės, kasdieninės linksmybės, kurios be paliovos plaukia iš tikėjimo, vilties, darbo ir maldos. Laimingas, kas tiki, dirba ir meldžiasi, nes tokio žmogaus net kančios ir nelaimės negali visai įveikti. Tikėjimas, darbas ir malda, labai palengvina gyvenimą, paguodžia mus, suteikia mums sąžinės ramumą ir viltį šviesesnio, geresnio, amžinojo gyvenimo.

*

Adv. Jonas Vileišis bus generaliu Lietuvos Atstovu Suv. Valstijose. Nesenai užstojo 1920 metų pradžia, o susilaukėme įžymaus laimėjimo. Visoki piščikai liausis sprauties atstovauti lietuvius. Dabar ir Chicagos kai-kurie biznieriiai nurims, na, ir pati visuomenė ramiau atsikvėpus sparčiau dirbs.

O. V. L. Milošas.

:: Talita Kumi*) ::

(Skiriu Francis de Miomandre).

Tave aš jau pažįstu nuo koki-dešimts metų žemės tyloje paskendusią,
 Likimo vaikelį; bet tas tavo vargšas vaizdas pasirodo man visados pirmiausiai
 Mano adbūdžių šviesoje, nakčiai praslinkus,
 Kada, sekant protu Kosmos**) skridimą tyloje,
 Staiga aš jaučiu savyje įtrauktą pasaulį, kaip alsuodamas tuštuma kasdieną
 Taip, aš esu kaip koks daiktas ugnėj virš upės vasaros naktį
 Ir saulės raktas mano rankoj, kuris nušviečia daiktų atspindžius iš apakusio proto;
 Tačiau vienintėlis žodis ir tame gyvybės krašte, kur tiek aš turiu atspindžių,
 Rodosi, jie visai kitokios išvaizdos negu tavosios yra, čia atminčiai pakeltas akme-
 nėlis
 Bet ar aš tave neesu nužemintai mylėjęs toje visiškai trumpoj dienų pakaitoj?
 Aš greitai keliausiu. Pusiau širdies, pusiau širdies mestas
 Pilies naktį į purvyną, šaltį ir liūtį!
 O, manoji, pavojuje žiemos!
 Klausyk. Atidenk viską, kas tik didžiausias tavyje yra, ką tu nežinai,
 Ir stengkis, stengkis kaip ten nebutų užlaikyti tavo menkutėj atmintį, visą
 Šį patarimą žmogaus, kuris yra prinokęs kartu su dilgėlioms ilgame ir karštame
 vasaros kartume.
 Dirbk!
 Negundink baisus gyvybės karaliau, dievas judėjime,
 Persekiotojas pasaulio kelių, dievaitis žudančiuose ratuose.
 Dirbk, vaikeli! Nes tu esi silpnas ir tau lemta gyventi ilgai.
 Ir aš nenorėčiau pabėgti iš to pasmerktųjų laivo,
 Nuo tos karčios išvaizdos, kokią tu turėsi rytoj:
 Mažutė mergytė, staiga virsta kuprotą senutė,
 Kartu! po skaros balti plaukai, nežinau kokiame troškame ir tamsiame priemiesty
 Viena laivelyj upės draugystėj, baisybės žiupsnelis
 Ant pečių, drėgnų akmenų sesuo ir didelis, didelis nuogas medis.
 Pasigailėk manęs tavo likime. Nes aš jau nebebusiu čia, bet prikaltas ant visados
 Viename iš dviejų Karalysčių, tik nežinau katroje, tamsybėse,
 Aš jų bijau, nes yra manyje kas ten degas pamažu ir aš teistas;
 Ir ar aš tau nesakiau tą aiškiai, skurdo žvirblį, kad tu busi viena šioje žiauroje
 gyvastyje —
 Kaip kad išbalusi ir guodulinga Siena***) prieš aušrą,
 Visų apleista, raudonas ir žalias ženklas.
 Aš nežinau, ką užmušė mano širdį; bet blogai yra mirštant
 Palikti visą savo tamsią geidulių karalystę kaulams? Vaikeli!

*) Talita Kumi — reiškia — kelkis mergaitė (duktė). Yra tai Jėzaus Kristaus žodžiai pasakyti vieno žydų kunigaikščio Jairaus mirusiai dukterei. Žiūrėk Apaštalu darbai persk. IX, eilutė 40 ir pas šv. Morkaus persk. V, eilutė 41 ir pas kitus Apaštalus. Vertėjas.

**) Kosmos — pasaulis. Vertėjas.

***). Upė Francijoje. Vertėjas.

Toksai skausmas, kurio negalima išreikšti. Žmogus šio baisaus pusiaunakčio užtik
tiktas,

Kenčia, visą supranta, bet yra nebily, su tamsybių apipelėjusiais pamatiniais ak-
menais.

Aš žinau gerai, kad tai *Jis, Jis*, kurio vardas slaptas: *Pačiam atsiskirti nuo Pats
Savęs,*

Kurs kenčia mummyse; ir, kada galutinai praslinks
Naktis be gėlių, blizgučių ir šios gyvybės arpos, giesmės
Kerštas, giesmė visos jaunystės aušros
T taip subirės ant mūsų, kaip bedugnis rytmečio krištolas
Skraidolių šauksmu rožių lankoj.

O, taip! aš tą žinau. Bet ta skurdi tavo gyvybės išvaizda, paslapti ateityj,
Aš jos negaliu perkėsti. Tą aš giliai jaučiu savyje, tą
Prijaučia šauksmas mano gylumoj
Po širdies pelenais.

Vertė iš pransų kalbos A. Spaknis.

L. VYČIŲ 4-tos KUOPOS VALDYBA IR KOMISIJŲ NARIAI (1919 m.).

Iš kairės dešinėn žiūrint, sėdintieji: Pranciška Freitikaitė, fin. rašt.; Aleks. F. Augustinas, nut. rašt. ir režisierius; dvas. vadovas gerb. kun. Ig. Albavičius; Balbina Abromaitė, pirm.; Stasys Šimulis, pirm. pag.; Justinas Kudirkā, Choro pirm. ir vedėjas. Stovi: Antanas Strazdas, maršalka; Viktoras Juodelis, vakarų tvarkos prižiūrėtojas; Zofija Bartkaitė, kasos globėja; Petras P. Varakulis, izd., iš-buvęs tris metus; Veronika Vasiliauskaitė, kasos globėja; Antanas Benaitis, paskaitų ir debatų komi-sijos narys.

Ibis.

KUNIGAS.

(Mūsų Gadynės Vaizdeliai.)

(Tąsa).

I. ATMINIMŲ VAIZDELIS.

"Dėdė Jonukas."

Netoliese bažnytkaimio, iš visų pusių kimsynais ir pelkėmis apjuostame kaime, kaip kokioje saloje, užsilikusioje nuo tvano laikų, gyveno desėtkas gerai pasiturinčių ūkininkų. Žemelė buvo gera ir derli, todėl ir duonelės čia būdavo gana malimui. Tiesa, pavasariop daug prisitampydavo žmonelės su "neraliuotais" jaučiais ardami; vasaros metu prakaitas, it iš beržo sula, varvėdavo nuo kaktos ir darbo karščio, bet rudenio pradėdavo aušti ir orai, ir laukai, ir žmonės. Šmėstelėjus pakrūmiai baltam, it staldengtė, sniegeliui, saliečiai sukrušdavo "balon" (taip vadindavo jie retaberžę), kuro pasikirsti, kad šeiminkės galėtų dakepinti žirnius blynus, kurie apie Visų šventę labai sklandūs su avienos spirginiais.

Nedėlios sulaukę, kaip Dievas prisakė, įsispraudę jienuosna bėriukus, dulkindavo bažnyčion kas greitesnis, tik ne iš pamaldumo, bet mėgindavo vogtomis avizomis (be tėvų žinios) pušalotus staininius. Suprantama, kad septyni varstai buvo niekis su pusvalandžiu nučiauzti pabaliais, o kad ir išvirsdavo iš lugnios jaunyklės, tai tik juokų daugiau ir pasakojimo visai nedėliai, susirinkus prie brauktuvų diendarzyje. Tokių "nelaimių" retai būdavo, todėl, žiūrėk, jau ir baluoja Dominikonų vienuolyno bažnyčia.

Šiek-tiek pavaziavus ir besisupant į "kangerines", moterims sustingdavo sąnariai, tik jos nieko negaišdavo: uzbėgę "špitolion", senesnės palikdavo po gabalą duonos ir mėsos ubagėlėms, išrokuodamos po kiek poterėlių turi sukalbėti už namus, gyvulius, šeimyną, Joniuką, Stasiuką, Onytę,

o merginos tuo tarpu puošė raudonus šermukšninius veidelius, aptrauktus šarmu, it dvidešimtų metų vaikėzo lūpa ūsais. Bet-gi ši procedūra tęsdavosi tik dešimts minučių, nes čia vatyvai jau skambina. Vyrams visur daugiau esti reikalų: tai arklį pastatyk, kad vėjas neužpūstų, tai apsižiūrėk, kur pigesnės geležies važiuvi kaustyti yra, tai paderėk su Abramka linus, sėmenis, todėl ne nuostabu, kad pusiau sumos bobinčiuje sutrepsi, ne garsindamasis tame Mišių laike, bet tik sniegus nusikratydamas.

Suma, tik pusvalandį užtrukus, pasibai-gė ir, kunigėliui einant nuo altoriaus, klebonas persizegnojęs, pradėjo pusverksmiu balsu skaityti iš šv. Evangelijos "Poną mūsų Jezusa Christusa," pranašų skelbimą apie Išganytojaus "česų" artinimąsi. Pabaigęs Evangeliją, priminė Š. Įstatymo pranašus, lygindamas ir savę "prie anų", bet vyrai toliau jau nebeklausė, kumšterėję viens kitam: "e, gal iš balos, kad tas "proboščius" vis nuo tų "pri anų" mini, o mes nelabai išmanom, kurie "šitie" ir kur "anie"... ir šit jau beruką pašventoryj... Mat, jie neva išėję pasiziūrėt, kad kartais nuo bėrio gūnelė nenukristų, arba koks šelmis botago "nenušvilptų patvorin," o paskui... pagauk žibinkštę palėpėj! Kadangi jau buvo antros Advento nedėlios metas, tai kiekvienam jų matėsi, kad "padauktėj ramiau", nei vėjo, nei šalčio, o bobos, pamatę stovint, da "bepoteriais" vaišins, namo grįžtant. Tik viena bėda, kad katalikų grįčios uždarytos — visi bažnyčioj, o Mentka tuoj pakiš bonkutę... "Ale ką jau čia bonkutę išmesti, juk ir kunigai su ponais geria, sako daug brangesnė," bartuliavo Kazys su Jokubėliu: po vieną — nei grieko nei nieko"... Ir suėjo karčiamon pasišildyti. Nors dar ir nedaug, bet jau trejeta porelių sėdėjo prie bonkūčių, kart- nuo-karto dirsteldami langan, ka-

da žmonės pradės eit po pamokslo. Jie visi turėjo tuomet "intenciją" grįžt ant Mišparų bažnyčion, bet... bet šiluma lepina kūną, todėl nei nepajuto, kada žmonės suvėjo bažnyčion. "Ak tu, svieteliau, jau mūsų moterys eina špitolėn skarų pasiimtų! Eikim, kad nors nepamatytų, kad ir "Našparinių" negirdėjom". Ir, rod's niekur-nieko, dūlino pakromiais, erzindami žydišką vertelgų Fai-belių smašumą savo linų pluokštėmis, sėmenimis, avinkailiais, šeriais ir kitokia rūšimi drobinių, o kita vilnonių ryzų (skarmalų). Apsukę pašaliais visą turgavietę, juodu sugrįžo prie arklių, kur nerimaudamos laukė jų namiškės; arklys jau buvo nudengtas, bet apgręžt namų linkui nedrįso be vyriškio, kad pašalęs bėris nesimuistytų. "Jau taip sušalom bažnyčioje, o čia ir ore stypsok, kol jis taboką pažydžiais surankios", kalbėjo pusrūčiai moterys. "Na jau ir sustingot, o kaip-gi aš nesušalu," narpliudamas vadeles ir burną nugręžęs kiton pusėn, Kazys erzino "bobas". Susėdus lūgnion, jis dreptelėjo kairę šlaunį ant lentelės, palikdamas dešinę koją žemėn, kad virstant būtų paranku atsispirti ir, truktelėjus vadelėmis, traukė namuosna, nes kopūstų laukė visi. Tik kada-ne-kada dunkstelėdavo pavaža akmeniukan, blykstelėdavo ugnelė, it saulutės spindulio lašas, raižydamas sniegą, kurs ištolo lyg virė-judėjo, o žmonės senu papročiu sakydavo, kad tai raganos taukus šildo, ir... bema-tant, namie atsidūrė.

Papietavus, moterys sulipė pasnausti ant pečiaus, vyrai-gi kratinį gyvuliams padavė ankščiau, kad dar kiek liktų laiko prieš gulsiant ir "patrepsėti" susimetus krūvon, ar "žydą pamušti vynų tūzu." Laikraščių ir knygų nebuvo, o kadir buvo, tai tik ponai temokėjo skaityti ir kunigas prabaščius, kurs mănė gal ir nėra reikalo praščiokui žmogui daug mokėti, bijojo, ar nesuprato gerai, bet jo atmintyje kiūksojo dainelė, kurią vargamistra išskaitęs kokiame tai Sarge, kad:

"Kitkart niekas nežinojo, kas yr' knygos ir gazietos,
— Dabar kožnas prisiskaito, nosį riečia, darbo kratos"...
Kaip tykioje naktyje, mėnulio apšvies-

toje, ramiai liuliuoja marių vilnys, viena-pokitos ramstydamosi krantų, taip lygiai, gražiai ir vienodai gyveno saliečių žmonės. Prisakė Dievas dirbti dirbo; darbai apie Tris Karalius pasibaigė — ir prisakymų mažiau, — žodžiu buvo duonelės su mėsyste, lietuviui daugiau ir nereikė gardumynų.

— Et, gal su saule žmogus gyvens, o kakta sprindžiu neišaugs", — kalbėdavo senelis, po geros kopūstų porcijos kopdamas "kaulų pašutinti" ant pečiaus.

Jaunimo tarpe matėsi daugiau troškimų, nors dar nesugrupuotų, bet šiaip ar taip jau prie aiškesnių išvadų einančių. Nors dažniausia jis laiką gaišindavo betrepsėdamas po viduraslį, bet kai-kurie jau imdavo rankosna ir knygą. Neturėdami savų kalboje spausdintų, bent lenkišką maldaknygę. Kadangi apskritai ūkio reikalai-reikalėliai neduodavo progos tik su knyga niūksoti, tai reikėjo rasti laiką ir vietą, kur fiziškas darbas mokslui nekludė.

Čia turime skaitytojus supažindinti su "dėde Joniuku," kurį visas saliečių kaimas pažino už jo rimtumą ir "dėdės" vardas tiko, nors amžiu dar buvo Jonukas.

"Ant palinkusio berželio negan' ožkos ir ožiai," sako priežodis, kurs pilniausia sutinka su Joniuku, visuomet ir visų darbu apkrautu. Kam-gi, Lietuvoje užaugš, nežinoma, kiek reikia kantrumo prie malimo rankinėmis gironomis: išsaikyk po saujelytę puspūrį, pradėjęs nuo trečių gaidžių, kol pečių pakūrinis, tai suprasi, kuo tai kvepia... Joniukui-gi priešingai: gironos, malimas, balzganas, rūgstas gaselis buvo jo artymiausi draugai, nes maldamas ir pramoko ne tik gerai skaityti, bet ir atmintinai giedoti "gadzinkas", o malimo būdavo kasmet tiek, nes ir šeimyna buvo ta pati, ir pavalgydavo gerai.

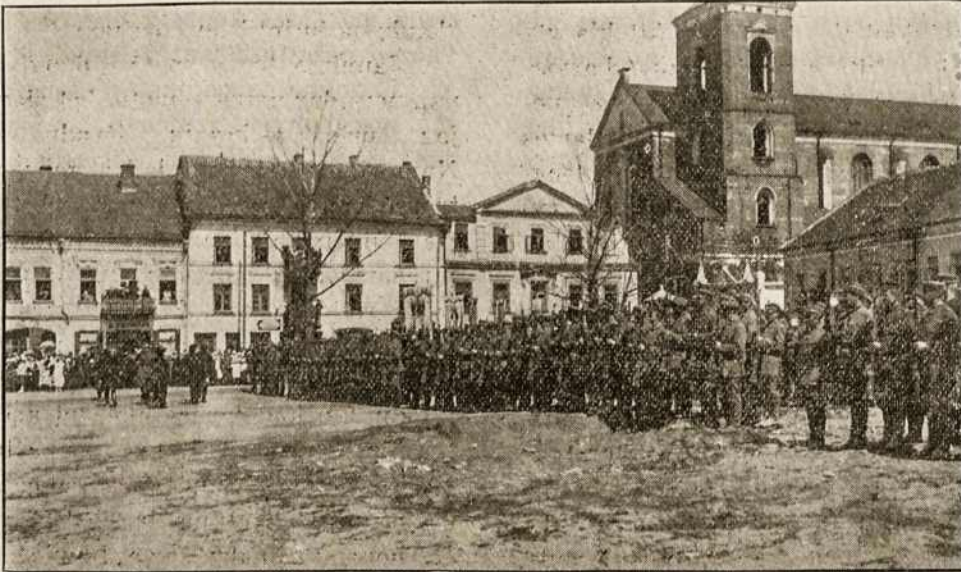
"Su kuo pristosi, tokiuo pats stosi," sako patarlė, kurią taikinama ir prie mokslo dalykų. "Kokią knygą skaitysi, pasakysiu, kuo tu esmi." Suprantama, kad Joniukas nuo maldaknygės lig dievotumui buvo arti. Nereikia bet-gi manyti, kad girncs, "gadzinkos" ir maldaknygė jį dievotu padarė; aprašomųjų laikų lietuvis kaimietis buvo gilus katalikas, nors gal ir savotiškas, su prie-

tarais, bet turime jį pateisinti tuo, kad tuomet ir nebūta atsidėjusių mokinimui žmonių, bent jų būta labai mažai. Visuomet stovėdamas prie įkirus darbo ryšio, neturėjo sodietis laiko sąprotavimui, kodėl Dievas Vienas trijuose asmenyse, kurie visi kits-kitam lygūs, arba vėl, kadėl tikyba yra aukščiausių ir galutinių kelrodžių žmonijos la-

mūsų praščiokėliui galima mokslo pagalba likti naudingu savo krašto žmonių labui.

Keturi broliai namie, sesuo netekėjusi, ūkis neperdaug turtingas, o miestas toli: sunku davežti ką-nors iš viralų, bet... "užsimetė merguzė vestis, tai ir dalša neįveiksi," sako patarlė, todėl sunku buvo ir tētu-

Vaizdas Lietuvos kariuomenės judėjimo.

mei, — jis turėjo padavimus, lankė bažnyčia, klausė pamokslų (o jau kas kita, ar suprasdavo), šv. Mišių, krikštydavo katalikų bažnyčioje vaikučius, su bažnyčia laiduodavo, na ir viskas, nors vis-gi buvo gilus krikščionis.

Tokiose tai apystovose augęs Joniukas turėjo visas reiškesnes žymes doraus lietuvių kataliko. Iš kitos pusės žiūrint, jį galima buvo išskirti iš daugumo tarpo, kai po mokėjusį jau šiek-tiek rašto; da viena aplinkybė prisidėjo prie jo pažangos, o ja buvo rusų valdžios priverstinis įsakymas leisti vaikus "narodnon".¹⁾

Mūsų Joniukui čia aplinkregys platesnis prasivėrė, nes pradžia parodė, kad ir

šiuo priešintis prieš Joniuko norą Mintaujoje pasimokinti toliau.

Atsiradus dar keliems kandidatams, ir susitarus laikyti savo šeimyninę, kuri virtų moksleiviams "skabaputrę," kad ir vaikai būtų sotūs ir nebrangiai apseitų, Joniukas atsidūrė Mintaujoje. Čia turiu pridėti da vieną pastabą: a. a. dėdukas pasakodavo, kad, metrikus išduodamas, vietinis klebonas pasakęs savo nuomonę apie "jaunus moksleivius" besirengusius į Mintaują, tarp kit-ko ir tai pranašavęs, kad tik Joniukas *kunigu* būti galėsias, kiti — vargu bau būsia.

Aišku savaime, kad Joniuko tėčiui it "sviestu patepė," todėl ir rūpinosi žmogelis iš paskutinosios.

Ne tiek man svarbu aprašinėti smulkmenas, kaip, kada ir kiek Joniukas beprivar-go Mintaujoje, kiek norėčiau atkreipti skaitytojo dėmę į klebono pranašavimą ir tėvų

1) Įmdamas pavyzdį iš pabaigos XIX metšimčio, turėjau omenyje rusų įvestas Lietuvoje liaudies mokyklas, kurių tikslu buvo rusifikacija Lietuvos; tuomet net ir tikybós pamokós įvesta rusų kalba mokyklon. Tai buvo politika gen. gubern. Muravjev'o.

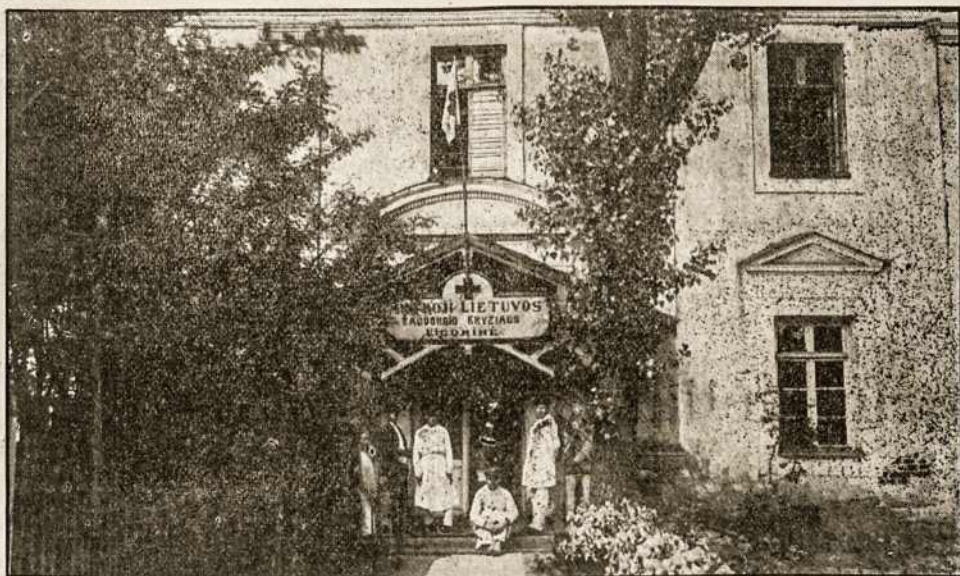

rūpestį būtina duoti Joniukui galimybės įgyti reikalaujamąjį mokslo minimumą, be kurio prie kunigystės kelias užtvertas.

“Klebonas, kaip klebonas, ale klebonija, tai klebonija,” garsiuojasi kaimietis, grįždamas “po karunkos” iš bažnyčios namon, kuomet kunigai tik-ką susėda pietauti. Ir aklas pamatys, o nepamatys, tai užuos skanumynų kvapsnį garuojančių viralų ir kepšnių, kurs tuo metu plaukia tiršta srove iš virtuvės pašventorėn.

išlaikydavo, vėl tą pačią giesmę traukdavo, susirietę ant knygos, rod's iš talmudo poterių rankiodami. Žinoma tik tiek, kad porą metų jis buvo realinėj, paskui nuošaliai rengėsi laikyti kvotimus už IV klesių teises; kartą Rygoje nepavyko, laikė antrą syk, kol netapo klieriku.

Namiškiai jau tuojaus permainė savo taktiką, įtempė visas savo gerąsias puses, kad tik Joniukas savo užmanymų kunigu likti nepamestų.

PIRMOJI LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS LIGONINĖ.

“Apsivilkęs gražiai, namai kaip sklėnyčia, arkliai — net žemė dreba, valgo — nors seilę ryk... ar bereikia didesnės laimės žmogui. O juk ir pinigų turi... Nei pati, nei vaikai, nei padotkai, žinoma-žinoma, kad giminėms teks”... — galvoja, eidamas kaimietis apie matytus ir regėtus gardumynus.

“Poną Dievą garbinti, dūšias ganyti, dangų pelnyti per Poną mūsų Jezusa Christusa, tai mano geriausias ir garbingiausias siekis,” atsako klebonas.

Kiek tuose pasakymuose beabejo yra gražių minčių, kiek klaidingų, paviršutinių, pasakysime vėliau, tuotarpu eikime prie Joniuko, kurs Mintaujoje mokinosi.

Mokinosi, kaip ir visi šios pasaulės vargdienėliai: rengdavosi prie kvotimų, ne-

Šiaip ar taip, bet jau pakvipo jiems ypatinga skonimi klebonijos atmosfera su visokiais gardumynais — dyvais, garbe ir šlove, didžiomis malonėmis. Tėtušis ir gerokai įkaušęs (dažniausia tik tuomet), mėgdavo “prieteliams” pasipasakoti, kaip jis vargdavęs, kol su buteliuko pagelba išgaudaves iš kaimyno paskolos sūnui mokslus einančiam. “Kad būčiau negėręs, būčiau ir sūnaus neišmokinęs kunigu,” baigdavo savo pasaką, rodos, aukštu epilogu...

“Ne taip greit padaryta, kaip pasakytą,” sako priežodis, todėl ir su Joniuku mes dar turime daug vargo, kol jį į kunigus pašventinsime.

Čia turiu paprašyti skaitytojų kantrybės lūkterėti valandėlę laiko, o dabar skai-

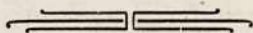

tau užbaigtu pirmą kursą, kuriuo pasisakiau ko noriu, apie ką rašau, kokiuo keliu eita prie visuomeniško veikimo. Kadangi seminarijos gyvenimas pasauliniams mažai yra teprieinamas, todėl čia, tai yra, antrame kurse ir aprašysiu jį tikrame stovyje, sunaudodamas visus smulkiausius savo užrašus.

Nors mano tikslu buvo supažindinimas visuomenės, ypač jaunosios kartos su kunigo gyvenimu, bet patogumo minčių dėstymo dėlei aš pavartoju asmenis, kurie ir per kuriuos galima skaitančiam geriau viską apvertinti, teisingai suprasti, kad savo nuomonė papeikti ar pagirti būtų verta.

Tad iki pasimatymo antrame kurse.

(*Bus daugiau.*)

Ignas Šeinius.

Amžių Kelias.

Tamsu. Pats vidūnaktis. Baisus šaltis spaudžia, spirgina. Išėlus vėtra gainioja sniego vilnis klonyse, tarpkalnėse. Įsisukę verpetai kyla, dūksta augščiau kalnų viršūnių.

Vakaruose, apgėbęs didelę, plačią girią, niūkso juodas, baisus debesys; jis vis traukia artyn-artyn. Rodosi, kad tas sunkus debesys neišlaikys, grius ant žemės; griuvęs viską užguls-užspaus.

Rytuose pro tankius rūkus, virš augšto augšto kalno, matyt spingsi-mirga maža žvaigždutė; ji toli toli; sunku, labai sunku ją pasiekti... Apie ją, siaura juosta apšviestas, mėlynuoja dangaus sklypelis. Bet juodas, baisus debesys ir tad nori-stengiasi užgriebti.

Šiaurėje kartskartėmis nušviečia iškilęs raudonas stulpas šviesos. Jis kruvinai nudažo kalnų viršunes, kurios tuometu tarytum atsiskiria nuo žemės ir keliasi viršun; atsimuša baisiais lopiniais juodame debesyje ir nušviečia tarpkalnę, kur išsijiojusi bedugnė laukia... Paskum išnyksta, prapuola.

Iš tarpu tamsos išlenda, išeina žingsnis už žingsnio, didelis, susilenkęs šešėlis-senelis. Vienoje rankoje ilgas-ilgas kriukis, kita vedasi mažytį-mažą vaikelį. Juodu seka keletas piktų raganų, laumių ir keletas šmėklų.

Užustaugė-užukaukė vėtra; verpetai da smarkiau ėmė dūkti-siusti. Išnyko tamsoje senelis su vaikeliu, visos baisenybės.

Vėl sušvito šiaurėje raudonas stulpas, da augščiau jis išsikėlė; tamsa jo nusigando, nubėgo, išsislapstė užu kalnų, girioje.

Senelis prisiartino prie pat bedugnės krašto... Pažiūrėjo į ją, visas suvirpėjo, jo žila barzda, kaip balti linai, ėmė iš baimės smarkiai kratytis; galva da žemiau nulinko. Vaikelis suploja delneliais, prisiglaudžia prie tėvelio kojų. Raganos susirietė, užsikvatojo. Laumės užumaskatavo savo ilgais kaltūnais. Viena šmėkla, visa geležimi apsi-kausčiusi, kruvinu kardu rankoje, linksmi galvą linktelėjo.

Stulpas išnyko. Tamsa vėl sugrįžo, vėl užėmė savo vietą...

— Nepriėjau... suklydau... — pasigirdo liūdnas, griaudingas senelio balsas. — Mano sūnau, klausyk manęs... Štai jau priėjau paskutinį savo gyvenimo žingsnį... Štai jau stoviu ant baisios bedugnės, savo kapo, kuri prarijus tūkstančius-tūkstančių mano bočių, dabar manęs išsijiojusi laukia... Laiko beliko nedaug — klausyk.

— Žiūrėk tenai, anon pusėn, kur virš augšto kalno maža žvaigždutė mirga: tai žiburėlis, prie kurio aš ėjau, siekiau... Bet suklydau... mane laumės iš kelio išvedė, mane apgavo. Aš klaidžioju šalykeliais, jieškojau tikrojo kelio, kolei štai nepriėjau savo kapo... Į tą kalną neįėjau, to žiburio nepasiekiau... Niekados atgal neatsigryžk, niekados neklausyk jų linksmių, gražių šnekų... Tave vilios, tave šauks... Neklausyk, nieko neklausyk, eik tiesiai prie tos žvaigždutės-žiburėlio... drąsiai eik, ji tau tamsybėse taką rodyt, tave ves... tik neatsigryžk... pražūsi... Eik stiprus, eik narsus... Tikėk, prieisi... Jei tavo tėvas, jei tavo bočiai nepriėjo, tu prieik... Jie tau kelią pramynė... tau galybės, narsumo, proto paliko... Lik, sveikas...

— Te, mano kriukį... remkis juo visur,

nepalėisk iš rankų... nepadėk ant kelmo...
Sudieu... Mane jau traukia tenai... negaliu il-
giau... Laiminu tave... Tavo eilė į kalną siek-
ti... Sudieu, sudieu, sūneli!..

Sužė, sustaugė baisi viesula; sutreškė-
jo giria savo viršūnėmis. Susikvatojo raga-
nos, šmėklos, kad net žemė sudrebėjo ir už-
lygino bedugnę, prarijusią senelį.

Iškilo raudonas stulpas per visą dangų;
krauju užliejo kalnus, girią, debesį, bešo-
kančius pasiučiusi suktinį verpetus, besijuo-
kiančias šmėklas, raganas ir beverkiantį ma-
žytį vaikelį. Jis stovėjo ant tėvelio kapo ir
trynė alkūnėmis akutes, bijodamas pasiju-
dinti.

— Tėveli, tėveli mano brangus!—suri-
ko nusiminęs vaikelis.

— Sūnau, sūnau! — atsiliepė iš po žė-
mės tėvas. Jo balsas buvo toks liūdnas, toks
griaudus ir toks bausis — visos baisenybės
pečiais trukterėjo, atopakaliu atsilinko atgal.
— Nenusigąsk... Eik drąsiai pirmyn... Ker-
šyk už mane... išnaikink jas... nebijok jų.
Eik nenusimindamas į tą augštą kalną... pa-
siek tą žiburėlį... jis tavo rankose skaisčia
saule nušvis... išvaikys debesius, išsklaidys
tamsius rūkus... tuomet raganos, laumės,
šmėklos vietos neturės, išnyks... nepersekios
tavęs, nei tavo vaikų... Eik, sūneli, drąsiai,
drąsiai... Atmink mano žodžius, atmink ma-
nę... Prižadėk man... neapleisk mano kapo be
prižado.

— Prižadu, tėveli, prižadu! Eisiu drą-
siai į tą kalną, lipsiu į pačią jo viršūnę, pa-
sieksiu tą žiburėlį, uždegsiu jį saulės švie-
sa, nušviesiu visą pasaulį, — atsakė tėvui
sūnelis.

— Tai eik... kovok... prieisi... pasieksi...
Negaliu toliau... man sunku.. bausiu... atsi-
mink!.. sudieu... sudieu... — nutilo-apmirė
senelio balsas. Visai prislėgė jį žemės plu-
ta.

Nutilo ir vėtra; verpetai sukniušo, pra-
puolė tarpkalnėse. Baisus, juodas debesys
atsluko už girios, atgal. Raudonas stulpas
prasklydo, išnyko; jo vietoj beliko baltas
išblyškęs šešėlis.

Žvaigždytė virš kalno pradėjo links-
miau spingsėti. Siauras giedrojo dangaus

sklypelis prasiplatino, prasikėtė. Jo pakraš-
tys užsibriežė geltona, auksine šviesa.

Tamsa truputį-truputį prareto.

Vaikelis, užsidėjęs kriukį ant pečių,
linksmas pradėjo bėgti-lipti į kalną, į jo to-
limą viršūnę.

— Kaip gražu, kaip gražu, — džiaugė-
si jisai. — Taip ten gera, taip malonu. Aš
neatsigrėšiu, nepaziūrėsiu atgal. Manęs nė
pikčiausios baisenybės iš tikrojo kelio neiš-
suks. Aš prieisiu.

— Niekai, mes tavęs neapleisime; tu
jau būsi mūsų... Nepasiekti tau tosios
žvaigždytės... — nusijuokė raganos, šmėk-
los, laumės ir, kaip gervės, kita paskui kitą,
nusekė jį, taikstydamos už akių užbėgti.

Bet mažytis nuėjo skubiai, greitai —
sunku jis pavyti.

Iš "Nakties Žiburiai."

BRANGUS, MEILUS ATMINIMAS!...

O! kaip brangus atminimas —
Meile širdžių surišimas!...
Sielom kiltos, jaukios galės
Tyros žvilgančios akelės...

Ramu, džiaugsmas laimės šaukia, —
Atbalsėlis tikras laukia...
Meilios dienos laimę skleidžia,
Gaivint širdis—širdį geidžia...

1920. II. 2.
Boston, Mass.

A. J. Jokubaitis

Pilekalnis.

Betikslė Auka.

(Vaizdelis iš praeities).

RTI Lietuvos garbingos upės Nemuno, banguojančios sidabrinėmis bangomis, ant kurios krantų Lietuvos dainiai sėdėdami kūrė nuostabią poeziją, iš sidabrinų bangų Lietuvos istorikai skaitė, it iš istorijos lapų, Lietuvos gyvenimą, stovėjo lietuvio grintelė apsupta žaliuojančiais medžiais.

Grintelė maža, senobinės išvaizdos — mažais langais, pro kuriuos šviečia saulutė nuo ryto ligi vakaro; šiaudiniu stogu it pasišiaušusiu verpetu. Nors prasta ir maža grintelė, bet kiek joje laimės, kiek linksmumo — vien tik jautri poeto širdis tegali apdainuoti.

Čia gyveno Šaulis, ūkininkas, su moteria ir jaunu sūnumi — Jonuku.

Šaulis buvo augšto ūgio, kiek sulinkęs nuo ilgų gyvenimo metų. Plaukais baltais, kaip sniegas, raukšlėtais antakiais, kurie liūdijo ilgą senelio gyvenimą. Jo akys žibėjo, kaip du liepsnojančiu žiburiu — pilnos linksmumo, pilnos malonumo...

Gyveno Šaulis ūkėje nuo kūdikystės iki senatvės. Neieškojo laimės už kiek tūkstančių mylių, kaip daugumas mūsų brolių ieško. Jis pilnai buvo patenkintas savo likimu.

Mylėjo savo moterį, sūnų Jonuką ir ūkę, iš kurios ėmė savo gyvenimui maistą.

Į rytų pusę nuo Šaulio ūkės gyveno kitas ūkininkas su moteria ir dukterimi Onute.

Bėgo metai, kaip pavasarį upėje vanduo. Suaugo jaunuoliai šeimynos gyvenimui ir manė paliuosuoti senus tėvus nuo sunkių darbų. Tečiau bėgant metams, viskam keičiantis, keičiasi ir gyvenimo sąlygos bei aplinkybės.

Grazus vasaros rytas. Saulutė kyla orizontan, dvelkia švelnus vėjelis, sklesdamas tik ką pražydusių gėlių fragmentą po Lietuvos gražius laukus; paukščių chorai trau-

kia sutartinę giesmę. Malonu, linksma gėrėtis Lietuvos gražiu vasaros rytu!

Šaulių šeimynai, tik ką sukilus iš nakties pailsio ir rengiantis prie ilgos dienos darbo, subildo į duris.

Jonukas išėjęs atidaro duris. Įeina sodžiaus viršininkas.

Šaulis meldžia viršininką sėstis, bet viršininkas atsisako, nes esąs labai užimtas — turįs dar daugiau vietų aplankyti tokiais pat reikalais.

— Koki reikalai, kurie paliečia ir daugiau ūkininkų? — užklausė Šaulienė.

Viršininkas valandėlę netarė nė žodžio, tik kartas-nuo-karto žvelgė tai į Jonuką, tai į Šaulį, tai į Šaulienę.

Gaila viršininkui jaunikaičio, tik ką pražydusio žiedo, bet yra verčiamas pildyti valdžios įsakymą. Nekantriai sklaido popieras.

— Nors nelinksma žinia, bet būkite ramūs, gal taip paskyrė Augščiausias. Štai valdžios pranešimas: Jonukas turi stoti į rusų kariuomenės eiles.

Šiurkštus skausmo kardas surėmė Jonuko širdį. Stoti į priešų eiles, kurie kankino Lietuvą per šimtmečius! Pūdė mūsų veikėjus šaltuose Sibiro kalėjimų mūruose! Dar lieti už juos kraują, pinti jų garbės vainiką! Antra dalis mūsų brolių yra po vokiečių jungu. Eik į karę brolis prieš brolių ir už ką?..

Visą dieną Jonukas giliai mąstė. Nejauku buvo skirtis, su kuo buvo suaugęs visa siela ir širdimi.

Atėjo vakaras. Saulutė slėpėsi už augštų kalnų siųsdama paskutinius aukso spindulius Lietuvos padangei. Eina Jonukas pas savo mylimą Onutę pasakyti paskutinį žodį: "Lik sveika". Sutinka ją prie vartų, kaip paprastai. Bet jau jis nėra taip linksmas, kaip būdavo pirmiau.

— Kas yra mielasai?! Ko taip nusiminiš šį vakarą? — klausinėjo Onutė pastebėjus atsimainiusį Joną. — Ar namie kokio nelaimė ištiko?

— Rusija stoja į karę ir aš turiu eiti po jos vėliava kariauti.

— Į karę! ištare Onutė silpnu balsu.

Dvi ašari kaip žemčiūgai nuriedėjo raudonais skruostais.

Tylus Lietuvos vakaras. Šventa ramybė visoje gamtoje, tik retkarčiais lakštingalės prabįla dainą. Ji skrieja, plačiai aidu į laukus, atliepia atbalsiu iš sodo, alksnyno, klonių ir kalnų.

Rytuose jau brėkšta aušra nušviesdama dangų. Naktis sklaidosi. Jonukas ir Onutė dar sėdi po ąžuolu ir pina prizadėjimus Augščiausio varde būti ištikimais vienas kitam...

* * *

Namieje nuo anksto triūsė sena motutė. Jinai ašarodama ruošia Joneliui išleistuves. Tėvas sėdi prie skobnio nusimineš, parėmęs baltą galvą ant drebančių rankų. Toji pati šeimyna, kuri tiktai diena pirm buvo laiminga ir linksmi žiūrėjo į savo ateitį, šiandien jų laimė ir likimas svetimų rankose...

Persiskyrimo valanda įvyko. Puolės Jonukas prie senos motutės, apkabino jos kaklą ir spaudė prie savo krūtinės kalbėdamas atsisveikinimo žodžius. Išleido ji senas tėvelis ir motutė iš grinčios ir kiemo mojuodami drebančiomis rankomis...

Vaziuodamas iš gimtinio kiemelio dairėsi aplinkui ir matė visą tą malonų reginį, kuris linksmo jo jauną sielą. Dabar reikia su viskuo skirtis: nuo tos samanotos bakūžės, kurioje gimė ir augo, nuo visų draugų ir visko, kas buvo brangiausia jo gyvenime.

* * *

Pirmos dienos kariuomenėje buvo žiaurios. Nekartą girdėjo žodžius: "užmušime, ar padarysime žmogumi."

Jonukas rašė daug laiškų tėveliams ir Onutei, bet jie mažai jų gavo, nes labai retai kada liuosai praeidavo pro cenzūros rankas.

* * *

Bėga mėnesiai ir metai. Užia, šlama Lietuvos miškai. Nemunas banguodamas tyru vandenėliu, neša-plukdina žmonių ašaras ir kentėjimus.

Laikas bėga, o seni Jonuko tėvai vis dar laukia pargrįžtant savo sūnaus. Laukia ir Onutė savo mylimojo. Bet ar tik toji viena Onutė ir tie tėveliai laukia! Tokių lūkesčio ir bevilties sugeltų širdžių yra daugelis Lietuvoje.

Ir nesulauks, nes jie kritę aukomis svetimų naudai.

Bet Tėvynei jau teka naujos gadynės aušra. Visos jos kruvinos aukos jau pinamos į tikros garbės vainiką, kuris kaišo ir puošia kelią prie tautos laisvės ir neprigulmybės!

Prancija 9-26-18.

ŽIEMA—ŽIEMUŽĖ.

Pikta žiema, oi žiemužė!
Skubina, rūsti atūžė;
Sniegas krinta, žemę baldo, —
Spiegas augmenis sušaldo.

Oi, ta žiema, ta beširdė,
Miškų paukščius jau nutildė;
Gyvūnėlius išalkino;
Takus, kelią sunaikino...

Gėlių spalvas ji surijo,
Žmones grinčiosna suvijo;
Gamtos grožę numarino, —
Vargdienėlius prikankino...

Šiaurys švilpia, langus daužo:
Medžius girių lanksto, lažo!...
Traška — baugina kiškelį, —
Slaugos stirnos po miškelį...

Smulki krūmai užpustyti.
Šilų medžiai išlankstyti;
Oi, ta žiema rūsti poni,
Beširdinga, nemaloni!...

Vasarėlės gi sulauksim,
Viši linksmi dainą trauksim!
Žiauri žiema susiraukus
Įkirėjus bėgs per laukus!...

Bibliografija ir Kritika.

ATEITIS. 5 sąsiuvinys. Psl. 129—160. Spalių mėn. 1919 m. Kaunas.

V. Stonio: „Einu į Golgotą“ (p. 129). „Einu į Golgotą, nors Kryžius sunkus, Einu, nors prislėgtus pečius man ir gelia. Augščiausias, palaimink tu mano takus, Palaimink tą kruviną kelią!“ Putino: „Pumpurėlis“, „Pavasario Burtai“ ir „Viltis“ (130—131). Taipgi Jauno Svajotojo: „Mano Lai-me!“ (p. 132) eilės.

A. Vienuolio: „Vokiečių kultūros atspindžiai arba šiltinė Lietuvoj 1917-ais metais“ (133—144). Tai monologas. Režiseris perstato vidutinių metų Lietuvos kaimietę, kuri stojus ant pagrindų, ilgai nupasakoja apie „kultūringų“ vokiečių žiaurumą ir nuo jų turėtus vargus, kuriuos ji su šeimyna turėjo panešti ir daug, labai daug nukentėti.

B-nio: „Sielos audra“ (p.145). „Nors čia širdį atidaryti nenorėčiau, bet draugužiu įtikėjau... Tark, drauguži, kas daryti, kad aš irstu, lygu smuikas, kurs, pažvelgus, tarsį geras, tik pagriežus... kipšas baubia?“

G. Taučiaus: „Visuomenės darbo metodai.“ Tąsa (145—150). 5. Visuomenės organizavimosi metodas. Tolimesnis visuomenės darbo metodas mūsų laikais yra sąjungos, draugijos ir tt. Kad tos draugijos taptų tikru kūrybos veikimu Lietuvos visuomenės darbe, būtina reikia dviejų dalykų: 1) tvarkos arba gerai išskirtų segreguotų atskirų darbo dalių ir 2) gerai patvarkytos organizacijos. a) **Draugijų segregacija.** Išmintingas ir nuoseklus metodas: „visiškai atsidėti vienai kuriai visuomenės darbo šakai ir joje gerai išspecializuoti. Kitose organizacijose galima tik padėti remti kiek leidžia svarbieji reikalai ir tiesioginės pareigos.“ b) **Draugijų centralizacija.** Kad mūsų visuomenės darbas sektųsi, būtina reikia įsteigti stiprios, tampus ir tinkamai suorganizuotos ir vedamos centro organizacijos. Labai teisingi Spyros vyskupo, Faulhaberio, žodžiai: „Pirmas įsakymas sekmingai darbuotis darbininkų tarpe yra: Organizuoti, tik nepervėlai! Jei mūsų dar kame nėra, tai skubėkim, nes už valandos gal būti jau pervėlu.“ c) **Organizacijų finansai.** Kalbant apie organizacijų centralizaciją ir segregaciją, reikia pažymėti, kad yra dar viena privalinga visuomenės darbo gero vės sąlyga „sine qua non.“ Ji yra pastatymas organizacijos tvirtais finansiniais pagrindais, neatšiziūrint, ar ji bus grynai ekonominė, ar kultūrinė, ar tikiyinė, ar kokios nors kitokios rūšies. 6. **Tautos, katalikų ir visuomenės gyvenimo visuma.** Visuomenės darbas turi būti visuotinas. Del to tai jis privalo apimti visus visuomenės negalavimus, reikalus ir klausimus, kaip tai žmonijos ir kartu tautos, katalikų ir visuomenės visumą. a) **Visuomenės darbas kaime.** Kardinalas Vaughanas prasmingai išsitarė: „Sunku ir pasakyti, kaip yra svarbū paimti globoti jaunuomenę, išėjusią iš mokyklos; visa ateitis pačina nuo to, kokiais įspūdziais mis tuo laiku jaunuomenė“. O kaip gi yra apleistas pa-

triotinis jausmo kėlimas ir lavinimas! Lietuvos istoriją retai kas žino. Labai didelė spraga mūsų visuomenės darbe, tai nesirūpinimas kaimo moterimi. Taip-gi reikia atkreipti akis ir į žmonių girtuokliavimą. O kaip gaila, kad kaimo darbininkai ir darbininkės yra mažiausia susipratę mūsų visuomenės nariai. Bet gi, spauda yra tai kasdieninė XX-tojo amžio žmogaus dovana. Dėja, tik mažas mūsų visuomenės skaičius jąja teminta. Tad gi reikia išmokyti visus ta duona maitintis; reikia juos taip įpratinti prie to maisto, kad be jo negalėtų gyventi, kaip be vandens, be oro. Reikia piršti visiems gerus katalikiškus laikraščius, tarpininkauti juos išrašant. Mūsų ūkininkų ekonominė gerovė nėra pakilusi; reikia juos suorganizuoti į ūkininkų sąjungą. Mūsų kaimas dirvonauja visas, vos viena kita vaga tenuvaryta. Mūsų gi darbas, privalumas, yra tai visą jį išarti ir išakėti, kad gražūs aukso javai augtų. b) **Visuomenės darbas mieste.** Čia vėl stoja darbai prieš akis ir tiesia rankas, šaukdami: darbininkų klausimas, smulkioji Lietuvos pramonė, vaikų globa, švietimo reikalas ir tt. O ypač sulenkėjusi miestietija, kuri ar visai nusigrėžė nuo bažnyčios arba tapo bent abejinga. Laukas dirvonais apleistas, reikalaujas darbo ir visuomenės išpūrinimo. Taigi, „kinkykimės į visuomenės darbo arklą — į tokio, būtent, darbo, kuris apima visą mūsų visuomenės gyvenimą: ekonomiją, kultūrą ir tikybę!“ (Dar ne galas).

Saulės Sūnaus: „Pavasarininkai“ (151—153). Saulutei pavasariop atsikreipus, atgimsta visai nauja gyvenimo versmė. Gamtos pavasaris kiekvieną metą ateina ir vėl pračina, o jaunumės asmens pavasaris vieną kartą tebūna žmogaus gyvenime. Asmuo savo jaunumės pavasarį pradeda eiti į gyvenimo gilybių slapybes, jaučia ir protu gilinasi į savo pašaukimo ir asmens gyvatos svarbumą. Jaunumės gyvenimo ir meilės saulutei patraukia į save ir rodo naujus ateities takus. Mūsų jaunimo organizacijos, jausdamos gyvenimo pavasarį, pasirenka sau ir tinkamą vardą „Pavasaris,“ kuris jaučiasi jaunas ir savo jaunuolių gyvenimo ir darbo pagrindui ima jau amžiais išbandytą, gyvenimui tinkančią Kristaus, Pasaulio Mokytojo, Artimo meilę. Jie į Kuriamąjį Seimą sąmoningai rinkos atstovus ir tik tuos žmones, kurię sudarys Lietuvos ateitį taip, kad joje būtų jauku gyventi ir varguoliams ir darbo žmonėms, kad joje nebūtų išnaudojimo ir išnaudotojų, bet visi mylėdamies ir sutardami vartytų ramų savo gyvenimo uždavinio darbą. Po Kuriamojo Seimo jie taip gi reikalauja, kad Lietuva, toji Šventoji Lietuva, dar tvirtesnė taptų ir gyventų krikščioniškąjį gyvenimą Kristaus mokslo paskelbtąja artimo ir Dievo meile... Tad gi, Jaunimo suvažiavimas, kurs buvo rugs. 12—13 dd., 1919 m., nutarė atgaivinti „Pavasari“. Lietuvos jaunimas — pavasarininkai — stipriai susibūrę gali viską padaryti. Jie atlaikė ir išvijo iš mūsų Tėvynės žiaurųjį priešą—bolševiką, jie taip-gi įstengs Lie-

tuvoje įgyvendinti tokią tvarką, kokios "Pavasario" jaunimas nori...

1) A. ū. Antanas Laucius ir 2) a. ū. Aloizias Brazauskas (153—156). 1) Antanas Laucius, buvęs Šiaulių Lietuvių gimnazijos VI kl. mokinys, mirė kaip kareivis, rugs. 14 d., 1919 m. Savo jaunystėje daug svajojo apie Lietuvą, kuri jo netekdama, prarado dar vieną, jauną, idėjingą darbininką. 2). Aloizias Brazauskas gimė 1892 m., Sostų par., Biržų apskr. Jo motina paėjo iš latvių, tėvas buvo lietuvis. Iš mažens buvo jis auklėjamas latvių dvasioje. Tik pradėjęs mokintis suprato esąs lietuvis. Puikiai išmoko lietuvių kalbos ir pažino istoriją. Mylėjo lietuviškus laikraščius, ypač "Ateitį." Visi tikėjosi, kad ateityje daug darbuosis lietuvių labui. Baigęs pradinę Sostų mokyklą, 1910 m. įstojo į Biržų miesto mokyklą, kurią užbaigęs 1914 m., tų pačių metų rudenį atvyko Dv. Žem. Seminarijon, kupinas norų Dievo garbei ir žmonijos labui pasišvęsti. Dv. Žem. Sem-rija vos išgyvavusi metus Vašakėnų dvare (Troškūnų par.), karo audrai ištikus, turėjo savo auklėtinius paleisti namon. Įsisteigus Geidžiūnuose (Biržų par.) pradinei mokyklai, Aloizias liko joje uoliu mokytoju, kurs diegė šviesą ne vien tik jaunutėms sieloms, bet ir-gi uoliai darbavosi suaugusiųjų kursuose. Del silpnos jo sveikatos gydytojai patarė liautis mokytojavus. Dv. Žem. Sem-rija, išnašlavus dvejus metus, atsidengia Kaune 1917 m. Aloizias važiuoja tęsti mokslą. Pavasarį 1919 m. Aloizias pasekmingai baigia V kursą ir gauna dijakono šventimus. Parvažiavęs namon atostogom, suserga disinterija ir... rugp. 16 d., 1919 m. apleidžia šį pasaulį... A. a. Aloizias, kad ir buvo menko kūno, bet jame glūdėjo kilni siela, gerų būdo ypatybių. Visupirma pažymėtina tvirtas jo vėrimasis prie tikslo, paskui tai duosnumas ir gera širdis. Tuomi gi Bažnyčia neteko tikro kunigo, tėvynė ir lietuvių visuomenė gero darbininko, o jo draugai pavyzdingo klieriko.

"Iš Moksleivių gyvenimo" (156—159). Tai ateitininkų organizacijos Skyrių darbuotės apžvalga. Paskutiniame gi puslapy (160) telpa "Lietuvos Mokyklos" ir "Draugijos" No. 10 (105—106) turinys ir galų-gale "Redakcijos Atsakai."

Kiekvienas "Ateities" sąsiuvinys ištikrųjų yra įdomus. Paimi skaityti ir nesinori atidėti ir įdomaudamas varai iki galui, protas gi įsigilina į turinio prasmę, o mintys, išpūdžiuodamos, verpia, gražiausius sapnus ir tvirtai įsitikinęs esi, kad Lietuvos ateitis yra saugi, nepriklausoma, kultūrinė, turtinga, nes ištikimiausi, darbščiausi ir galinčiausi Tėvynės sūnūs — ateitininkai — gyvuoja ir visai nemano užbrėžto darbo mesti, iki galas bus apvainikuotas. Tad gi, visų mūsų priedermė yra prigelbėti ateitininkus ir juos šelpti, o ypač jų organą "Ateitį" duosniai remti ir kuodaugiausia platinti. Tik, atsiminkite, kad ateitininkai "aukščiau iškelis mūsų padangėj šviesos ir gerovės žibintą!"

A. T.

MEILĖS GALYBĖ. Parašė kun. L. J. Vaughan. Vertė kun. Jurgis F. Jonaitis. Pusk. IX—78 in 16-vo 1919.

Geriausių kun. L. J. Vaughan'o veikalų yra vienas veikalėlis: "Meilės Galybė," kuriame jis "nušviečia gyvenimo filozofiją ir išreiškia giliausius širdies ir sielos jausmus" (p. VIII).

Kun. L. J. Vaughan'as daugiausia rašo apie augštesniosios ir skaitesniosios meilės rūšį. Vaizdžiai gi nurodo, kaip žmonės gali mylėti Dievą, mylėdami artimą. Toji meilė del jo buvo viskas. Apie tai jis reiškiančiai pabrėžia: "jeigu aš galėčiau pasakyti, kas yra Dievo širdyje, aš pasakčiau viską vienu žodžiu — tai MEILĖ... Dievas yra Meilė. Ir Dievo karalystėje yra meilė" (p.6). Galinga yra Meilė. Kad išmokus ją pažinti, pirmiausia reikia mums patiems mylėti, atleisti kitiems ir užmiršti. Tuo tikslu ir parašė savo veikalėlį.

Kai-kurie kritikai gali užmėtinėti, kad kun. L. J. Vaughan'as tolesnioje veikalėlio tąsoje per daug užtaria nupuolusias moteriškes, bet gi pažvelgkime pirmiau į jo pačio asmenį, negu ištarsime apkaltinimo nuosprendį. Kun. A. Tamoliūnas, rašydamas jo biografiją, sekančiai atsiliepia: "Jis geidė parodyti savo meilę, savo patarnavimus ir išreikšti kiekvienu savo žodžiu; kiekviename savo darbe jis troško ir meldė tos dieviškos meilės — Kristaus dvasios, kuri apreiškia ir priduoda gyvenimą ir spėką kitus pakelti ir išganyti jų sielas" (p.VIII). Kaip tik kun. L. J. Vaughan'o raštas, pilnas yra tos Kristaus dvasios ir meilės ir del to tai išteisina jį patį, nes jo noras buvo pakelti iš purvo nupuolusias, priartinti jas prie Kristaus, Skaistybės Vyro, ir, kad po atgailo atlikimui, kiekvienai Jis ištartų: "Marija, daug nuodėmių tau atleista, nes daug tu mylėjai. Eik ir daugiau ne-nusidėk!" (38—39).

Lietuvių kalbon vertimas yra pavykęs. Kalba graži ir taisyklinga. Tik vertėjas klaidingai vartoja kai-kuriuos žodžius. Pavyzdžiui, "ubagas" (p. 11 ir k.) vietoje elgeta. Evangelijos atsitikimai (pp.12, 38 ir k.) yra vartojami: "pasaka" arba "apy-saka," vietoje istorija. Žodį gi "locnas," kaip girdėjau, tai p. B. K. Balutis, taisydamas rankraštį, savaip nukalė, vietoje savas. Šitos ir kai-kurios kitos mažesnės klaidos, žinoma, kad ir peiktinos, bet gi tosios knygutės išleidimas lietuvių kalboje yra dar vienas žymus akstinas bei pridėckas prie geresniųjų veikalėlių, kurių ytin stokuojame. Knygutė gi turiniu pilnai atsako savo tikslui.

Beje, del josios vertimo pasidarė nėmaloniai g'arsi istorija. Ant knygutės atspausdinta: "vertė kun. Jurgis F. Jonaitis." O tuom tarpu "Lietuvos" No. 205, "Draugo" No. 206, "Darbininko" No. 102 ir "Garso" No. 39, 1919 m. kun. A. Tamoliūnas pareiškė, kad jis yra tikrasis "Meilės Galybės" vertėjas ir, kad kun. Jonaitis tik pasisavino tą vertimą. Neuzstojant nei už vieną nei už kitą, bet atsižvelgiant į kun. A. Tamoliūno literatiškus darbus, kurių nematome pas kun. Jurgį F. Jonaitį, visa neabejojame, kad kun. A. Tamoliūnas turi geras pretensijas ir gali būti, kad jis yra tikrasis "Meilės Galybės" vertėjas. Vis-gi, kaip ten nebūtu, vienok ateitis yra tai geriausias nusprendėjas ir tikiamės, kad ji atiduos pilną vertimo teisę tam, kuriam teisingai priklauso.

Conscientia.

DESENZANO MERGELĖ. Parašė kun. P. Kanders. Vertė kun. V. Kulikauskas. Psl. 23. "Tikybos ir Doros" leidinys No. 15. 1919, Chicago, Ill.

Desenzano Mergelė, vardu Angelė, kuomet jos tėvai mirė, paveldėjo daug turto ir galėjo smagiai ir linksmai gyventi, bet būta kitaip. Ji paniekino visus patogumus ir smagumus, savo gi turtu šelpė pavargėlius ir niekados neapleisdavo vargingųjų. Mažos mergaitės ir jaunos mergelės Angelę vadindavo "gerute, kaip aniolas" (p.6). Ir nenuostabu, kad Dievas per savo pasiuntinį iš dangiškų šviėsybių ją šaukia įsteigti šventų mergaičių draugiją, kurios save pašvęstų meilės ir gailėstingumo darbams" (p.8). Angelė, paklusni Dievo valiai, apleidžia gimtinę vietą ir eina į Salo, kur prisidėda prie Trečiosios šv. Pranciškaus Regulos seserų.

Ponia Biancozi, Angelės teta, labai susirūpino, kad jau praslinko trys mėnesiai, o nieko negirdi apie Angelę. Iš kito atvejo, ji gan linksma, nes jeigu Angelė būtų mirus, tai visas jos turtas jai liktų. Beto gi ponia Biancozi labai godi ant pinigų ir šykšti, net "laiko už nuodėmingą eikvojimą ką nors kam duoti" (p. 11).

Trečiosios šv. Pranciškaus Regulos seserų namuose, Solo miestely, Sesuo Angelė yra tikroji nuilūdusiųjų ramintoja, pavargėlių šelpėja ir gražiausis pavyzdys kitiems sekti.

Ilgainiui pasirodo Angelei šv. Uršulė, karūna ant galvos ir palmės šakele rankoje, apreiškdamą: "Apleisk tavo kūdikystės laimės vieteles. Sakyk: sudiev ant visados savo prigimtam kampeliui. Eik į Bresčią, ten tu turi įsteigti Mergelių Draugiją, kurios pasišvęstų auklėti jaunas mergeles, kad jos būtų vertos nukeliauti į dangišką darželį. Garbinga ponia (Biancozi) aprūpins jus, kuo tik reikės. Nesvyruok. Dievas to nori. Dievo tai valia." O Angelė sutinkamai atsakė: "Dievas nori. Dievo tai valia" (p. 18).

Ir, ištikrųjų, ponia Biancozi, sulaukus senatvės, o gal Apveizdos buvo taip skirta, kad perduoda Angelės ir savo turtą ir visus pinigus paveda Angelei; taip gi daryti atgailą prižada ir po to maldauja, kad ją priimtų į seserų Kongregaciją.

Visos seserys sutinka, kad Motina Angelė yra Kongregacijos įkurėja, kad toji kongregacija tenešioja Angelės vardą ir tebūnie ji pirmoji motina perdėtinė. Bet Angelė atsako: "Dievas įsteigė šią Kongregaciją ir Jam vienam tebūnie garbė. Ne man, Viešpatie, ne man, bet Tavo vardui tebūnie garbė. Daugiausia, priimu perdėtinės vietą, kurią, nežiūrint į mano vertumą, man pavadate, bet jūs, mano dukters, privalote būti pavestos globai ko nors galingesnio ir šventesnio, jūs privalote imti vardą Uršuliečių, šv. Uršulės Dukterų" (p. 20). "Kelkitės, šv. Uršulės Dukters (jos kelias) ir dirbkite šventą darbą, kurį pradėjote. Stiprinamos Dievo malonės, eikime, kur tik mus Dievo garbė ir žmonių gerovė šauks. Savo mokymu ir gražiu pavyzdžiu užkariaukime visų širdis Dievui ir Jo Šventai Bažnyčiai" (p. 21).

Vėlesniame laike, Angelė, atsiskirdama su šiuo pasauliu, suteikia savo patarimus seserims uršulietėms; savo vietą užimti nuskiria kunigaikštienę Lukreciją ir, kuomet aniolai įeina, paveda Dievui sielą, tardama: "Dabar leisk, Viešpatie, tavo

tarnaitei eiti ramybėje. Laimink tą mergelių pulkelį. Lai jis auga ir tau garbę neša... Ir, priimk mano dūšią, kuri ilgstasi Taves" (p. 22) ir miršta, o aniolai gieda: "In paradisum deducant te Angelis" ir tt. (p. 23).

Rods, dar nespėjai perskaityti, o mintis nenori skirties su knygutės užbaiga; joms norisi karvelėlio sparnais skristi ten, kur Sesuo Angelė nuskrejo...

Šis veikalėlis tikrai suteikia malonų religišką skonį. Siela to visko ilgiasi ir trokšta...

Išskyrus keletą slavizmų ir porą zeceriškų klaidų, vertimo kalba yra ištaisyta, daili, pats triveiksmės dramos turinys yra žavus, zaizdus, — vertas ištikrųjų ir skaityti ir ant scenos statyti.

A. T.

KRIKŠČIONYSTĖ IR MOTERIS. Parašė kun. V. Kulikauskas. Psl. 16. "Tikybos ir Doros" leidinys No. 12. Chicago, Ill.

Istorija nurodo, kad pagonijos laikuose moteris buvo laikoma paprasčiausiu tavoru bei preke. Kaip vyras panorėjo, taip galėjo su ją pasielgti. Moteris buvo tikroji vyro vergė. Pagonų mokslininkai net ginčijosi, abejodami, "ar moteris turi dūšią ir ar ji yra tikras žmogus, kaip vyras?" Buvo tai baisus moteries padėjimas pas pagonis.

Krikščionystė gi buvo pirmutinė, kuri paliusavo moterį nuo baisiausio pažeminimo ir gėdos. Ir dėl to tai istorija ir faktai mus mokina, kad "krikščionystė yra didžiausia moteries geradėja," nes davė moterei tris dideles geradėjystes: 1) Lygybę su vyrų tikėjimo ir doros žvilgsniu; 2) įvedė vienpatystę ir nesuardomą moterystę; 3) davė globą moterystei ir vaikams.

Viskas paremta šv. Rašto citatomis ir istorijos nuotikiais. Tad gi patartina visiems laisviesiems pasiskaityti šią kun. V. Kulikausko knygutę, kuri atidarys akis ir nurodys, kad visi jų užmėtinėjimai ir "apkaltinimai turi griūti, kaip griūva namas iš kortų (kazyrių) pastatytas nuo vieno vėjo pūstelėjimo." Kalba yra taisyklinga, graži, įtalpa gi labai turtinga, o kaina vos tik 5 centai. Linkėtina visiems ją įsigyti.

A. T.

"PERKŪNAS." Pirmutinis Amerikoje kultūrinis juokų ir pašaipos laikraštis. No. 1.

Raštų turinys: 1. Perkūnas, 2. Pirmoji Kulka (eilės), 3. Žiezirbos, 4. Visur jų yra (eilės), 5. Žvirblis, Vanagas ir Šeškas, 6. Skeveldros, 7. Naujiems metams (eilės), 8. Iš visų pasaulio kraštų (Žaibo agentūros pranešimai), 9. Mįslės, 10. Lietuvių patarlės, 11. Norėjo ir apšvedė, 12. Telegrama, 13. Įvairūs juokai.

Karikatūros: 1. Šeškas spąstuose, 2. Amerikos lietuvių jaunų diplomatų karjera, 3. Lietuvos piliečio vargai ir laimė.

Iš raštų ir karikatūrų drąsu sakyti, kad "Perkūnas" moka pašiepti, kas pašiepimo verta, moka matomais vaizdais (karikatūromis) ir žodžiais parodyti mūsų gyvenimo geras ir blogas puses. Žiūrėdamas plačiomis akimis į jį, jis žada gerbti, kas gera, naudinga, teisinga, o visomis savo galybė-

mis — žaibais ir perkūnais — žada griauti, skaldyti, daužyti, ploti, kas tik biauru, netikę. Štai yra jo paties žodžiai: "Perkūnas savo priedarme laikys išvyti iš Amerikos lietuvių tarpo šeškus, pelėdas, šikšnosparnius, peliausius, vienakius, vienausius ir vienatupius diplomatus, vienaaragus politikierius, molio Motiejus, madavaikius, didgurklius kapitalistus, dvilinkliežuvius agitatorius, akyplėšas, gugnošas, nokabrazdas, šeruočius, bobišius ir visus kitus, kurie "Perkūnui" ir Lietuvai gėdą savo pasielgimais daro. "Perkūnas" būdamas gryno plauko demokratu tų ponulių mirtimi nebus, bet, Jackau gelbėk, jei "Perkūnas" pastebės kriaucių kepant pyragus, pyragių siuvant batus, — trenks, kad jiems akyse pažaliuos ir jie atsizadės iš lietuvių juokus darę."

"Perkūnui", jo prakilname darbe, linkime geriausios kloties.

Pirmas "P." numeris daro gerą įspūdį. Viršus padailintas Perkūno atvaizdu. Maloniai-rūsčios išvaizdos milžinas, apsiaustas žaibais ir kitomis galybėmis.

"Perkūno" atskiro No. kaina 15c., metams — \$1.50, pusmečiui — .85c. Adresas: "Perkūnas", 206 Cardoni Ave., Detroit, Mich.

X.

HIGIJENOS PATARIMAI.

I.

Apie plaiskanas.

Daugumai yra žinoma, kad apsileidimas arba nežinojimas kaip užsilaikyti sulig higijenos taisyklių, dažniausia atneša kokią nors nesveikatą arba nualsinimą kaikurių kūno dalių ir tuomet daug-ko asmuo nustoja.

Čia noriu pakalbėti trumpais ruožais apie plaukų slinkimą ir plaiskanas.

Plaiskanos yra dviejų rūšių: jei odos riebumų išsisunkia ant paviršiaus daugiau, kaip paprastai ir liekta skisti, tuomet plaiskanos yra riebios, vadinamos *seborrhoea oleosa*; gi kuomet tie riebumai sudžiūsta, sustingsta į smulkius baltai pilkus arba gelšvus smėlelius-žvynelius, tuomet vadinama sausos plaiskanos arba *seborrhoea sicco*.

Plaiskanos atsiranda dažniausia pas žmones sugedus viduriams, pas isterikus ir taip-gi pas tuos, kurie turi kitokias odos ligas.

Jos tik tuomet išnaikinamos, jei galima tikėtis visas organizmas sustiprinti.

Taigi ir gydymą pirmų-pirmiausia reikia kreipti į visą organizmą, būtent, reikia gydyti vidurių slogą katarą, reikia naudotis daugiausia grynu tyru oru ir saulės šviesa.

Galvą reikia užlaikyti geriausiame švarame, trinti ją nerečiau kaip kartą į savaitę, apsisaugoti nuo vartojimo svetimų šukų, bei šepečių, nes taip dažniausia vieni iš kitų gauna tas odos ligas — užsikrečia.

Sukepusias į lukšteles plaiskanas reikia suminkštinti. Tuo tikslu tepti kiauliniiais taukais, šmeruoti muilu, arba muiliniu spiritu (*Spirit Sap. Kalin*) ir prausti karštu vandeniu.

Taipgi galima einant gulti ištepti galvą sekančiu tepalu, sudarytu iš (rp.):

Flor. sulfuris	4, 0
Ol. fagi emp.	2, 0
Ung. spermacetii	
Linolini	a a 15, 0

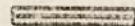
Tai bus M. D. S. plaukams tepalas.

Iš ryto-gi ištrinkti plaukus drungnu vandeniu ir glicerino muilu.

Yra ir daugiau vaistų, bet ir šių pakaks, jei sulig nurodymų užsilaikysite.

Toliau bus apie kitus higijenos dalykus.

Studentas A. J. Jokubaitis.

AUKOS VYČIO SPAUSTUVEI.

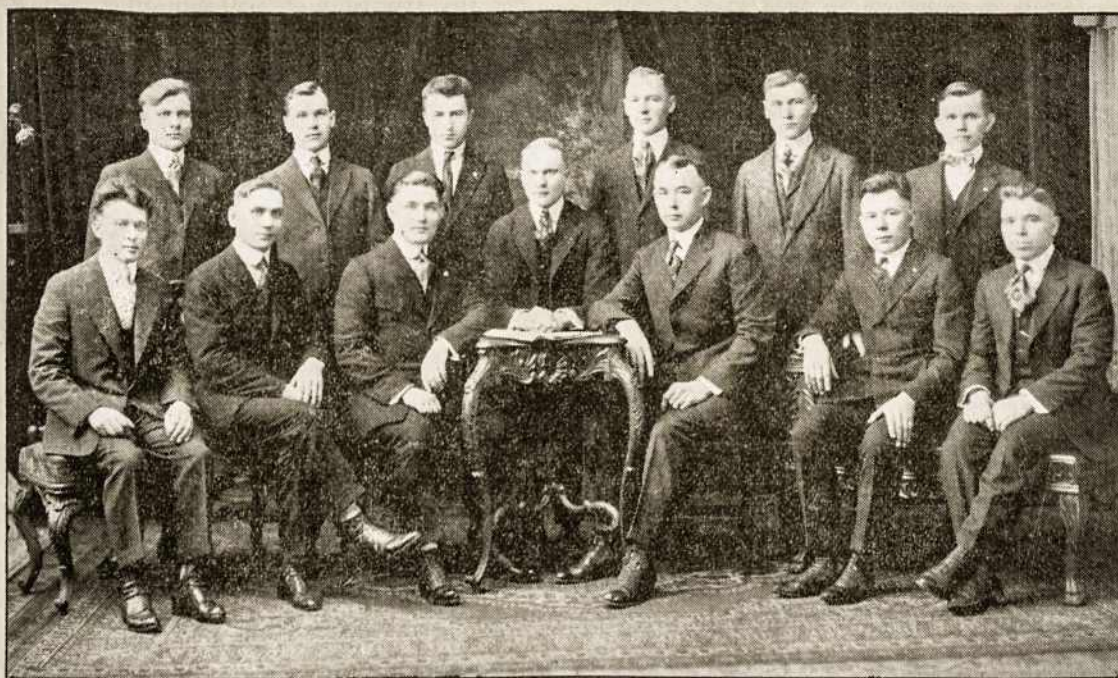
Lietuvos Vyčių 27-ta kuopa, Norwood, Mass., atsiuntė (per išdininką A. F. Kavaliauską) "Vyčio" spaustuvei 10 *dolerių aukų*. Tai dalis pelno nuo gegužinės, rengtos 1919 metais.

L. Vyčių 62-ra kuopa iš Pittsburgh, Pa. per rašt. A. V. Sadauską nuosavos spaustuves įkūrimui atsiuntė \$136.90.

Aukas Centras priėmė. Taria nuoširdžiausią ačių.

Centro Valdžya.

Būrelis idėjinių organizacijų narių Bridgeporto kolonijos, Chicagoje, susitarusių grįžti Lietuvon susidarius patogioms sąlygoms.

Dr. P. V. Montvilas.

Petras Vincentas Montvilas gruodžio 24 d. 1919 m. baigė Pensylvanijos Medikų institutą ir gavo gydytojo laipsnį.

Dr. P. V. Montvilas metus praktikavo Pennsylvania Arthopendic Hospital ir Temple universitete The Samaritan Hospital.

Dr. Montvilas pirmą kartą Amerikon atvažiavo 1911 metais. 1914 metais gavo pakvietimą grįžti Lietuvon. Sugrįžęs Tėvynėn, 1915 met. tarnavo rusų kariuomenėje — medikaliame skyriuje. Tais pačiais metais sugrįžo Amerikon ir vėl studijavo med. institute. 1918 metais buvo pašauktas Jungtinių Valstijų kariuomenėn į Medical, Medicine Corps. Karui pasibaigus, buvo paliusuotas iš kariuomenės su "Honorable Discharge."

Dr. Montvila priklauso prie Vyčių organizacijos ir darbuojasi 3-je ir 23-je kuopose. Yra įžymus veikėjas ir didis Tėvynės mylėtojas. Daug veikia lietuvių katalikų tarpe.

Dr. Montvila studijavo 7 metus Rusijoje ir 4 metus Jungtinėse Valstijose. Nepasitenkindamas tuo mokslu, kokį baigė, žada ir toliau mokintis. Lėšas apmokės valdžia arba t. v. Federal Board Vocalion Education.

Jaunam daktarui P. V. Montvilai veltina geros kloties!

Lietuvos draugė.

NUSIGANDO AMERIKIEČIO.

Lietuvos kaimietė, pamačiusi Kaune ant Vilniaus gatvės Amerikos lietuvišką diplomata, pasirėdžiusį švarku su labai nusklembtais skvervais, iš baimės suriko:

— Dievulėliau! iš užpakalio perdaug, iš priekio nieko.

PO PRAKALBŲ.

Marijona (kaiminkai). Kalbėtojas tokią gražią prakalbą pasakė, kad iš gaileščio net apsiverkiau.

Darata. Vaje, vaje! O apie ką jis kalbėjo?

Marijona. Nieko nesupratau. Bet kalbėtojas vis tiek gerai kalbėjo.

Iš "Perkūno".

DĒDĒS LAIŠKAI.

(Parāšē kunigas savo seserēnu).

Sulietuvino Bendrutis.

XXII. ĪKVĒPIMAS.

Norint suprastī Dievo meilē del Jo kūdikiu, reikia pradēti nuo supratimo motinos meilēs gilumo.

Vaiko džiaugsmas bile kokiam darbe motinos delei yra per pušē mažesniu už motinos džiaugsmā iš tojo darbo paeinantj.

Nustodamas mastyti apie savo motinā, nustoji mąstēs apie tā, kas yra gera.

Mielas Jonuti:—

Vienu atžvilgiu nėra tiek daug skirtumo mudviejū tarpe, kaip kad mudviejū amžiai parodō; nes viename dalyke mudū abu esava vaiku: aš keturias-dešimts šešiū metų amžiaus, o tu tiktai dvidešimties. Mudū abu esava lyginai vaiku mudviejū motinū. Berods, tavo motina turētū didesnē teisē mastyti apie tavę, kaipo apie vaikā, kadangi tu dar nesi pasiekēs pilnametystēs. Manoji iš dalies jam nebeturētū tos privilegijos; bet kas-gi yra motinai tie metai? Aš žinau, kad mano motina visada mąsto apie senus laikus, kada tiktai ji mane pamato. Ji visada taip mąstys, kol tiktai gyvens; gi tas man labai ir patinkā. Aš noriu būti jai vaikas taip ilgai, kaip ilgai ji gyvens. Tas atnaujina josios jaunystē, taip-pat ir aš jaučiuosi esąs jaunas.

Motinos yra nuostabios. Aš niekad taip nebrangināu savo motinos, kaip aš jā dabar branginu; aš nusiraminū jā atsiminēs, nes tąsyk aš jaučiuosi beaugās josios branginime. Aš niekad negalēsiū ganētinai atsidēkoti, kad Dievas leido jai taip ilgai pasilikti ten, kur kartas-nuo-karto galiu aš jā pamatyti ir vėl būti jai vaikas. Jau esū įsitikinēs, kad kur motina yra, ten yra poilsio prieglauda del manes; kur aš galiu ramiai savo valandēlę pasilsėti, pasigērėti, pa-

sidžiaugti; ir niekas ten su manimi neatsilanko, kaip tiktai manō šešias-dešimts metų besitēsianti jaunystē. Motina turi magiškā lazdele, kurios dasilitėjus žili plaukai vėl sutamsėja.

Bet užvis-svarbiausis dalykas kaslink motinū yra tai įkvēpimas, kurj jos rodos turētū neapribotame sandėlyje del kiekvieno gero jujū vaikū pasisekimo. Kada aš dar tebebuvāu jaunās studentas, pilnas abejonēs ir baimēs kas link ateities, toli nuo namū; bet, ačiū Dievui, vis taip pasitaikē, kad manō motina buvo su manimi, ir padėjo man atsiekti manō tikslā. Sykj pasitaikē, kad aš jau visai norėjāu pamesti sunkū kolegijos dienū vargā ir grįžti atgal namon; bet tąsyk aš atsiminiau savo motinā. Ir taip, rodos, jauste jaučiau josios širdperšā iš priežasties manō nedėkingumo, ir toji mintis prašalino visas abejones. Kada tiktai būdavāu povojuje klaidingo žingsnio padarymo, klausdavāu patsai savēs mintyje: "Kā-gi manō motina ant to pasakys?" Aš labai bijodavāu likti priežastimi josios rūpesčio bei nemalonumo, nūnai-gi bijausi likti priežastimi josios skausmo bei liūdēsio. Tā-gi, žinodamas ir atjausdamas niekad negalēčiau priešingai pasielgti. Taip, mielas Jonuti, lengviaus man būtų numirti, negu manō motinos širdj sužeisti. Bet ar įsivaizdināi sau kada tā prakilnū įkvēpimā, tā inspiracijā, paeinančią iš to, kā tu taip myli ir brangini, kad verčiau mirtumei, negu įžeistumei?

Kaipō sūnus, aš nesū išēmimas, bet įstatas. Išēmimai paprastai nėra žmogiški. Jiē nenujēgia tō, kas esti prakilniausiu bei geriausiu. Jiē dažniausia yra tie žmonēs, kuriū reiktū vengti. Aš veikiaus pa-

tarčiau mergaitei pamesti josios svajones bei sapnus apie šeimynišką namų gyvenimą bei kūdikius, negu susituokti su tokiuo jaunikačiu, kuris neatjaučia savo motinos. Nes tasai, kurs nebrangina ir nemyli savo motinos, jis niekad nebrangins ir nemylės savo moteries. Juk toji širdis, kuri yra atšalusi del savo tikros motinos, niekad negali būti tikrai gera del savo sužiedotinės.

Norint suprasti Dievo meilę link Jo kūdikių, reikia pradėti nuo supratimo motinos meilės gilumo. Norint suprasti Dievo mielaširdystės gausumą, privalome studijuoti motinas. Viena tiktai yra Dievui priskaitoma ypatybė, kurios motinos nevisada teprisilaiko, būtent, tai idėja Jo teisybės. Beveik visos motinos nėra būtinai teisingos kas link jų vaikų santykių su kitais. Lyg svaros svarstyklių torielius visada krinta jų atsidadavimo pusėn. Rodos, ir jų rūstumas yra vien tiktai nuduotas. Ir yra vien tiktai meilė kitokiamė nepaprastamė pavidale.

Jeigu man gręstu pavojus pasaulinės didybės, kurios tuštybę esu ištyręs ir todėl visai prie jos neturiu palinkimo, aš manau labai man būtų sunku nuo to atsisakyti, žinant tą, kad mano motina to del manes galėjo trokšti. Juk ji galėjo matyti vien tiktai paviršutinį josios sūnaus pažangumą. Tąsyk ištikrųjų reikėtų man nepaprastos Dievo malonės. Aš labai bijausi to, kad nebūčiau per daug saumyls, kad būti vertu mano motinos; ir visada klausiu patsai savės, ar tikrai aš ganėtinai rodau jai mano dėkingumą bei meilę. Vaiko džiaugsmas bile kokiam darbe, delei motinos atliekamame, yra per pusę mažesnis už motinos džiaugsmą iš to paties darbo paeinantį. Betgi ji, — ji visada yra tokios nuomonės, kad tu per daug esi geras del josios. Ir kas-gi daugiau pasaulyje galėtų tokią meilę turėti?

Ar gal manai, kad aš tiktai vienam šiuos laiškus rašau? Neapsigauk, mielasis. Man apeina tasai džiaugsmas, kurį tie laišakai suteiks mano motinai labiaus, negu tas geras, kurį jie tau galės atnešti. Juk ne todėl aš turiu tokį didelį prisirišimą prie tavės, kad tu esi mano sesers sūnus, bet todėl, kad tu esi mano motinos sūnaitis.

Mes, katalikai, turime vieną dalyką savo religijoje, kurio kiti tikėjimai gailėstingai stokuoja. Tasai taip mūsų brangus dalykas yra tai idėja Dieviškos Motinystės. Švenčiausios Panos Marijos Litanijoje yra daug gražių titulu — garbės vardų: kaip "Dvasiškoji Rožė", "Dovido Bokštas", "Kankintinių Karalienė", "Teisingoji Pana"; bet kada ateiname prie motinos titulu, tąsyk mūsų širdis pakyla: "Nekalčiausioji Motina", "Maloningoji Motina," ir tąsyk visą meilę apimąs titulas: "mūsų Sutvertojaus Motina." Šis paskutinis titulas ypač pastato mus mintyje prie Augščiausiojo Sosto. Ir tąsyk rodos, Dieviškas Sostas mūsų akyse persimaino į mažą lopšėlį; paskiaus-gi į sėdynę ant motinos kelių; o ant galo lieka kryžius su ištiestomis rankomis ant Kalvarijos Kalno. Vėl naujas išsigirsta titulas ir ten aš vėl kalbu pašnabzdomis: "Motina mano Išganytojaus." Jeigu aš likčiau netikinčiu užvis-sunkiausiai man būtų pamiršti mano religijoje vieną dalyką, būtent, tai reginį Sopulingos Motinos, vedančios mane prie Kryžiaus mano Išganytojaus. Juk mano tikroji motina pirmiausiai perstatė mane Motinai mano Išganytojaus.

Būk vyras, mielas Jonuti, bet-gi tavo motinai niekad nepaliauk buvęs vaikas! Ji eina paskui tave nesuklystančioje maldoje, kurioje užsilaiko visa josios siela. Motinos malda už savo vaikus yra karščiausia malda pasaulyje. Nemanyk, mielasis, kad ji tavę kada norints apleis ir paliks vieną. Ji pasiliktų su tavimi tyrlaukiuose ir nenorėtų skirtis nuo tavės. Ji turi sielą kiekvienne savo kūdikiyje vienvaliai vaikščiojančią tarpe josios ir josios kūdikių. Ji visada turi įtekmę, kuomet kitos visos įtekmės nieku laikomos. Ji turi instinktyvį jausmą dirbti del tavo gerovės. Aš labai daug pasitikičiau tamjam instinktui. Niekad nepamiršk, kad nustodamas mąstyti apie savo motiną, nustoji mąstęs apie tą, kas yra gera.

Motinos turi ydas, bet ne link tavės. Motinos paklysta, bet tavoji neklysta. Motinos pasensta ir nusilpnėja, tavo-gi motina visada pasilieka toki pat, koki ji būdavo, kada tu žaizdavai ir poterėlius kalbėdavai

prie josios kelių. Žinai tą, kad aš galėčiau būti laimingas danguje ir be mano motinos, nes žinau iš mokslo, ką danguje buvimas reiškia; vienok-gi aš niekad negaliu tikrai sau įsivaizduoti, kaip tas galėtų būti. Mano tėvelis buvo geras žmogus. Aš jį visada gerbiau ir mylėjau kol gyveno ir dabartės gerbiu ir myliu jojo atminimą; bet kuomet aš mąstau apie tą, kas jame buvo

geriausias, tai pasirodo tas, kad jisai žinojo kokią aš turiu motiną ir visiškai pavedė mane josios globai. Kada a. a. mano tėvelis atsiskyrė su šiuomi pasauliu — aš jaučiausi pasilikęs našlaitis be jojo ir labai man jo buvo gaila; bet gyvendamas ar mirdamas aš niekad rodos negalėčiau pasilikti be mano motinos.

(Bus daugiau).

— IŠ Centro Raštinės. —

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO RAŠTININ- KO FINANSŲ ATSKAITA.

Gruodžio mėnesio, 1919 m.

Ineigos į Organo Fondą.

<i>Balansas iš lapkričio mėnesio</i>	\$2,095.16
49 kp. Brooklyn, N. Y.	4.75
35 kp. West Pullman, Ill., ...	13.45
31 kp. Binghamton, N. Y. (už klišę) ..	3.30
A. Peldzius (už klišę)	5.00
62 kp. McKees Rocks, Pa.	6.00
28 kp. Spring Valley, Ill., ...	9.90
18 kp. Cambridge, Mass., ...	4.00
P. Daužvardis (pren. į Lietuvą) ..	2.00
Kun. J. S. Struckus (prenum.)	5.00
69 kp. Pittsfield, Mass., ...	.25
3 kp. Philadelphia, Pa., ...	9.40
J. Zabulionis (pren. į Lietuvą) ..	2.00
A. Dailydžiūtė (pren. į Lietuvą) ..	2.50
14 kp. Cicero, Ill., ...	47.70
82 kp. Gary, Ind., ...	4.00
58 kp. Tamaqua, Pa., ...	11.00
M. Adomavičiūtė (prenum.)	2.00
J. Tautilas (pren. į Lietuvą)	2.00
29 kp. Newark, N. J., ...	2.30
88 kp. Donora, Pa., ...	2.00
11 kp. Homstead, Pa., ...	29.10
A. Česnulis (už klišę)	2.90
100 kp. Amsterdam, N. Y., ...	4.20
V. Marcinkevičia	1.00
<i>(Prenumerata į Lietuvą)</i>	
O. Aleleliūnienė	4.00
A. P. Nevidauskas	2.00

P. Draugelis	2.50
L. J. Nedzeika	2.00
J. A. Janulis	2.00
J. Kisielius	2.00
J. Spranaitis	2.50
P. Gurėnas	5.50
R. Sarapas	2.00
J. Benišauskas	4.00
V. Sadauskas	2.00
J. Šlikas	1.50
A. Domeika	2.00
K. Tvardūnas	3.00
K. Vilimas	2.00
J. Grialeckas	2.50
P. Gurėnas	1.50
M. Balsaitė	2.00
Kun. P. Augustaitis (prenum.) ..	2.00
Jonas Ivanauskas (pren.)	1.00
L.D.S. Krautuvė (už pav. "V." NN) ..	6.00
Al. M. Ročkus (už klišę)	3.50
K. Kašėta (už klišę)	5.00
46 kp. Vandergrift, Pa., ...	16.00
S. K. Drotvinas aukavo	\$4.00
ir Ig. Padvalskis	\$1.00
į Lietuvos moksleivių Šelpimo Fondą.	

Viso įėjo gruodžio mėnesyje .....

Priskaičius balansą .....

Į Aukų Fondą. Gruodžio mėn. 1919 m.

Balansas iš lapkričio mėn. 1919 m. \$3,150.15

Liet. Vyčių Penn'a Apskričio .....

8 kp. Roseland, Ill., ...

Viso gruodžio mėn. aukų F. įėjo \$41.00
 Viso aukų spaustuvės fonde inėjo ligi
 pirmai dienai sausio 1920 m. \$3,191.15

Kardo Fondas.

Balansas iš lapkričio mėn. 1919 m. \$498.30

Gruodžio mėn. 1919 m.

96 kp. Dayton, Ohio, ...	5.00
69 kp. Pittsfield, Mass., ...	13.00
4 kp. Chicago, Ill., ...	22.00
R. M. Kalinauskas	1.00
43 kp. Grand Rapids, Mich., ...	10.00
58 kp. Tamaqua, Pa., ...	6.00
51 kp. Sheboygan, Wis., ...	9.00
11 kp. Homstead, Pa., ...	15.00
Viso gruodžio mėn. inėjo	\$ 81.00
Priskaičius balansą	\$579.30

V. Rukštalis,

Centro Raštininkas.

S. A. GADEIKIS

L. V. 38-tos kp. Kenosha, Wis. organi-
 zatorius, pirmininkas, jaunimo žadintojas
 ir įžymus darbuotojas.

Iš Moksleivių Gyvenimo.

INDIANA HARBOR, IND. Sausio 24 dieną Ivanovo salėje Valparaiso universiteto lietuviai moksleiviai, L. R. K. Moks S-mo 2-ros kuopos nariai, įrengė vakarą.

Programą vedė ir aiškino P. Daugzvardis.

Kalbą sakė V. Stulpinas, socijalogijos studentas iš Chicagos. Kalbėjo apie Lietuvos Liuosybės paskolą, apie L. Raudonąjį Kryžių. Nurodinėjo svarbą šiuos Lietuvos reikalus remti. Kalbėjo apie lietuvių tautinį ir politinį susiorganizavimą, kaip augščiau pakilti, daugiau įtakos įgauti šioje šalyje, kad tuomi ir savo būvį pagerinus ir Lietuvos reikalams padėjus. Kalba buvo graži, rimta, naudinga.

Sekė dialogas "Laivakorčių stotyje." Vaizduoja tamsų typą ateivio, norinčio grįžti savo kraštah. Nuėjęs "Laivakorčių stotin" derasi delei laivakortės ir pasakoja tokius dalykus, kurie juokais trauko. Ši trumpa, gyva ir kupina juoko dialogą sudatė patys moksleiviai — jį vaidinuosieji, skolindami mintį iš svetimų. Vaidino J. Martišius ir A. Domeika.

Vaidinama "Aptiekorius." Roles pildė šie: A. Domeika, J. Tirunaitė, A. Urbštonaitis, J. Tautila ir P. Česnulis. Reikia pasakyti, kad šie visi aktorai-mėgėjai parodė gabumą. Ypačingai A. Domeika jų turi. Tarpais jis vaizduojasi lavintu profesionalu artistu. Judėsis, gestai, mimika, dromos pauzos ir jų pripildymas kūno veikimu pas jį išeina gyvai, naturaliai, žavėtinai.

"Notaro raštinėje" — dialogas — vaizdino A. Domeika ir J. Martišius. Išmetus iš veikalelio kai kuriuos vulgarius pasakymus, jis liktų tinkamas scenai. Vaizdinta gyvai, užimančiai.

Po programai buvo šokiai. Indiana Harbor'o lietuviai, nors jų tarpe sukasi nemaža svetimų tautų žmonių, moka tvarkingai užsilaikyti, gražiai šokti ir pasilinksminti. Tik nelabai mėgia tautos žaistų, ar ligšiol nebūtų kam juos mokinti. Moksleiviams ėmus žaistus vesti, pasirodė prie jų prisirišimas, bet nemokėjimas dar žaisti. Tautos žaistuose daug dailės skonio, pajaušinimo vakarų. Juos turėtume visur žaisti ir mylėti.

Moksleivių vakare smagi valanda laiko praleista. Moksleiviai vyrai, kai ažuolai. Gerų norų, idealų kupini, jie žengia mokslo dirvoni ir ruošiasi prie visuomenės darbo. Išiziūrėjus į augančią šviesūniją, lengvėja krutinėje, kad didėja skaičius darbininkų, kad tie darbininkai savo pajėgas kelia, stiprina krikščioniškos šviesos spinduliais, kad jie nežada išsivadėti tautos didžiumos jausmų ir idealų.

Būti šviesiais, išsidirbti tvirtą, amžinai tveriančią tiesoje pasaulėžvalgą, ir ant tokio pagrindo stovint atsiduoti visuomenei ir tautai — štai šitos moksleivijos obalsis.

Jums lemta būti naudingais sau ir kitiems!

Kas Jaunimo Veikiama.

AKRON, OHIO.

Grazūs sumanymai.

Sausio 25 d. L. Vyčių 97-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą. Į susirinkimą atsilankė mažas būrelis narių.

Atlikus kuopos einančius reikalus, pasipylė visą eilę gražių, naudingų sumanymų. Štai jie 1) Iškelta ir visų vienbalsiai priimta balandžio 24 d. įrengti programą kaip paminėjimui Vyčių Dienos, o pelną tos dienos skirti Vyčių organizacijos naudai.

2) Išnešta, kad kiekvienas L. Vyčių 97 kuopos narys be išsikalbėjimo pirkty nemažiau už \$100.00 Lietuvos bonų. Vienas narys prašė paaiškinimo apie bonų saugumą, jei Lietuva kartais negautų nepriklausomybės, bet kun. Janušui, M. Kerbeliui, K. Saliui paaiškinus apie saugumą ir būtiną reikalingumą greitos tėvynei pagalbos, visi nariai entuzijastiškai užgyrė sumanymą ir pasižadėjo visi pirkti L. bonų.

3) Išnešta suorganizuoti L. Šaulių rėmėjų skyrių ir kad Vyčiai tą darbą paremtų. Vienbalsiai sumanymas užgirtas. Tuojaus išrinkta komisija suorganizavimui L. Š. R. skyriaus iš kun. A. Janušo, M. Kerbelio ir K. Salio ir tuojaus vietoje Vyčiai sudėjo \$22.00 L. Šauliams; Kun. A. Janušas \$10.00, K. Štaupas \$5.00; po \$1.00: K. Salis, M. Kerbelis, J. Žemaitis, A. Žaliaduonis, A. Grigaitis (prisižadėjo), V. Šliesoraitis, V. Janušaitė.

Baigiant susirinkimą, svečias Vytis iš Cleveland'o ir organizatorius 97-tos kp. Akron, O. A. Žaliaduonis, kalbėjo linkėdamas kuopai kogeriausio pasisekimo.

Vyčiai rengiasi prie vaizdinimo istorinio veikalo "Mirga". Tikimasi patenkinti vietos lietuvių skonį. Toje srityje daugiausia triūso dėda K. Štaupas.

M. Dūnojus.

DU BOIS, PA.

Sausio 22 dieną 1920 m. vietinė L. Vyčių 86 kuopa įrengė puikų vakarą. Publikos buvo pilna svetainė. Visa nauda to vakaro buvo skiriama del vietinės parapijos.

Programas sekė taip:

1. Kalbėjo vietinis klebonas, kun. M. J. Urbonas apie Vyčius ir atidarė programą.

2. Veikalas — "Į Karę Jojant". Vaizdino J. Rakauskiūtė ir Z. M. Damanskis, kurie taip užimančiai vaizdino, kad stačiai publiką žavėjo. Ypatingai visų dėmesis buvo atkreipta į Damanskį, kuris savo rolę artistišškai vaidino.
3. Duetą dainavo J. Rakauskiūtė ir Z. M. Damanskis. Publika apdovanojo gausiu rankų plojimu.
4. Dainos — "Gaidžio kaltė" ir "Kelk mergyte, nemiegok" dainavo vieni vaikinai ir po to sekė žaislas. Žmonės gėrėjosi gražiu atlikimu.
5. Vienos merginos dainavo ir po to buvo šokis ir žaislai. Smuika grojo B. Volutkevičius ir Z. M. Damanskis. Šie du gabūs vyrukai tai yra šios kuopos muzikantai.
6. "Jievtutė" — žaidė merginos.
7. "Dievo Galybė" — dainavo merginos.
8. Komediija — "Žuvų Agentas" — vaizdino J. Jaskauskas, F. Kartavičius ir J. Šalalis. Šis veikalas buvo labai gyvas ir Šalalis darė daug juokų, vaidindamas žydo rolę.
9. "Motinėle" — dainavo merginų choras.
10. "Barberis" — vaidino F. Kartavičius, J. Jaskauskas ir Z. M. Damanskis. Šis veikalas labai tiko publikai, kuri kvatojo ištiesa veikalą.
11. Visi nariai dainavo Vyčių imna ir baigė programą.

Ši kuopa, pirmininkaujant Vyčiui J. V. Kovui, kyla "kaip ant mielių". Ir į šio vakaro įrengimą jis daugiausia triūso įdėjo.

Vyčiai, susilaukę J. V. Kovo, ateityje dar sparčiau veiks, nes J. V. Kovas patarnauja Vyčių kuopai kiekvienoje progoje, o jo prisidėjimas daug reiškia.

X. Y.

CHICAGO, ILL.

L. Vyčių 4-ta kuopa.

Visų Metų Veikimas.

Lietuvos Vyčių 4-ta kuopa laikė metinį susirinkimą sausio 8-toje dienoje, 1920 metuos, kurį malda pradėjo pirm. B. Abromaitė.

Narių susirinko gana daug. Šiaip susirinkime nedaug kas svarstyta, nes reikėjo išgirsti praeitų metų valdybos raportus.

Kuomet raštininkas perskaitė savo raportą, pasirodė, kad L. Vyčių 4-ta kuopa yra daug nuveikusi.

Manau, neprošalį parodyti jos darbus. Vaizdinta "Grafas kaimiečio bernu." Vaizdino

L. Vyčių 36-ta kuopa. Pelnas buvo kuopos naudai.

Įrengė koncertą, kurio programą išpildė vietinės kuopos choras vadovaujant gerb. varg. J. Kudirkai. Pelnas skirta parapijos naudai (liko \$86.75); "Desenzano Mergelė" vaizdino L. Vyčių 36-tos kuopos artistai. Pelnas skirta parapijos naudai (liko \$23.40); "Vyčių savaitėje" įrengė vakarą. Pelno neliko.

Įrengė bendrą pikniką su S. L. R. K. A. 101 kuopa (pelno davė \$15.50).

Liepos 4-tą dieną dalyvavo tradicijiniame L. Vyčių Ch. Ap. išvažiavime.

Veikalą "Sugrižo" vaizdino savo naudai (pelno liko \$117.85).

Koncertą — Vodevilių išpildė L. Vyčių 4-tos kuopos choras, kuriame dalyvavo net svetimtaučiai studentai. Įrengė choro vedėjas J. Kudirka ir A. Augustinas. Pelnas skirta parapijos naudai (davė \$40.05).

"Sibiro Žvaigždė" vaizdino L. Vyčių 36-ta kuopa. Pelnas skirta kuopos naudai (davė \$109.95).

"Jono Širdis" vaizdino L. Vyčių 4-tos kuopos artistai sau ir šioms Vyčių kuopoms: 5, 16 ir 35.

"Sugrižo" L. Vyčių 4-tos kuopos atistai vaizdino vietinio Raudonojo Kryžiaus Skyriaus naudai.

Seimyniški vakarai įrengta: 1) Naujų Metų lauktuvėms, 2) pagerbimui kareivių, 3) pagerbimui kun. kl. Ig. Albavičiaus jo vardo dienoje, 4) pagerbimui Seimo delegatų.

"Vyčio" spaustuvei aukų sudėta \$107.00.

Generolo Žukausko Kardui — \$22.00.

Labd. Sa-gai išmokėjo \$25.00.

Yra ir daugiau aukavimų.

Siūsta telegramų senatoriams prašant, kad jie užtartų už Lietuvą.

Siūsta į Lietuvos Vyčių Seimą delegatas.

Isteigta vakariniai kursai anglų ir lietuvių kalbomis.

Vyčiui Ant. Ruikiui už įsteigimą tautinės vėliavos kuopa iš izdo mokės už organą visuomet.

Vieši dalyvavimai. Dalyvauta "incorpore" dirnavonės iškilmėje, parapijos bazaruose, kur sudarė arti \$1,000.00 pelno. "Incorpore" atliko velykinę išpažintį, adventinę ir švento Kazimiero dienoje. Tėje pačioje dienoje Vyčiai sudėjo aukų del Tėvynės. Dalyvavo Vytės Ag. Žemaitukės laidotuvėse.

Kuopa, kiek tik galėdama, rėmė Apskričio vakarus. Yra rėmėja L. Vyčių Ch. Apskričio ir Tautos Fondo, į kurį moka kas mėnesis po \$1.00. Visuomet siuntė delegatus į Apskričio susirinkimus. Taip-pat turi "Draugo" ir "Vyčio" bendrovėse šėrų. Yra išmokėta jau \$55.00.

Finansų raštininkė raportą išdavė šiaip:

Priklauso 3 kunigai, apie 20 moksleivių, kurie lanko augštesnes mokyklas, 51 narys užsimokėję už visus metus, 29 spenduota arba užsilikę savo mokestimis. Bet tikimės, atsilygins savo duoklėmis ir vėl su kitais dirbs savo ir tautos labui. Kuopa šiais metais užaugo 12 narių. Iš visų yra virš šimto narių.

Izdininkas išdavė izdo stovį: įplaukų buvė \$387.96, išlaidų — \$225.87; kuopai lieka gryno pelno \$162.09.

Kuopos turtas: Knygyne yra už \$300.00 knygu; vėliavos, spintos vertės \$100.00.

Reikia pažymėti, kad L. Vyčių 4-ta kuopa 1919 m. turėjo darbščią valdybą. Viskas buvo vedama ir klojosi kuopuikčiausia.

Užimdama nauja valdyba savo vietas, pažymėjo, kad einančiais metais dirbs nuoširdžiai ir energingai:

Dieve, padėk!

A. Alaburdaitė, rašt.

WAUKEGAN, ILL.

Nors iš šios apielinkės retai tesimato žinių apie jaunimo judėjimą, bet jeigu kas manytų, kad čionais jaunimas, ypatingai L. Vyčių 47 kuopa, nieko neveikia, tai klystų.

Sausio 21 d. lietuvių svetainėje minėta kuopa laikė metinį susirinkimą. Kuopa turi apie 40 narių. Į kuopos susirinkimus nariai gausingai lankosi. Tai yra labai gražu ir naudinga.

Nepabaigtus reikalus apsvarsčius, sekė rinkimas valdybos 1920 metams. Išrinkta: pirmininku — St. Misiūnas, vice-pirm. — F. Alekna, raštininke — O. Burbūtė, finansų rašt. — G. Bukančiūtė, izdininku — B. Visockis, izdo globėjais — F. Ežerskis ir A. Kleiva, maršalka — J. Petkevičius.

Išrinkta literatūrinė komisija, kuri rūpinsis veikimais ir kuopos reikalais. Komisijon ineina sekanantieji: S. Daciūtė, L. Zupkiūtė, F. Bujanauskas, G. Bukantis, F. Alekna, V. Špokas, M. Skyrius. Kam yra žinomi asmenys, patekę valdybon ir komisijon, tai gali tvirtinti, kad tai uoliausi asmenys ir daugiausia darbuojasi visuose veikimuose.

Komisija turėjo atskirą susirinkimą. Savo susirinkimų nutarimus išduos kuopos susirinkime. Pirmininku išrinkta F. Bujanauskas, rašt. L. Zupkiūtė. Literat. komisijos nutarimai: turėti žaizlus trečiadienio vakarais lietuvių svetainėje prasidedant pusė pa-septynių. Žaizlų vedėjais sekančiais metais bus kiekvienas komisijos narys pasimainant pailiumi kas trečiadienis.

Nutarta kuopos labai po Velykų vaidinti didelį veikalą. Kitą vakarą surengti programą su įvairiais pamarginimais parapijos naudai. Inešta, kuopai nusiimti paveikslus ir patalpinti organė.

Korespondentu išrinkta F. Bujanauskas, kuris praneš į organą svarbesnius nutarimus ir veikimus.

Trečiadienių vakarais gali dalyvauti ir nepriklausantieji prie kuopos.

Sausio 8 d. buvo puikus balius, kurį rengė L. Vyčių 47 kuopa. Jaunimo buvo pilnutėlė salė, kur linksmai ir padoriai žaidė.

Pelno liks.

L. Zupkiūtė.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Sausio 26 d., 1920, buvo koncertas ir vaidinimas įrengtas Lietuvos Vyčių 9-tos kuopos ir Susivienijimo Lietuvių Rymo-Katalikų 87-tos kuopos.

Vaidinta "Į Laisvę Žengiant" ir "Daina be Galo". Aktoriai-mėgėjai savo roles atliko puikiai.

Taip-gi buvo dainų, dėklėmacijų. Viskas publikai patiko, o dainininkai buvo šaukiami atkartoti savo dainas.

Mažų vaikų choras (apie penkias-dešimtis) dainavo ir šoko lietuvių šokius. Dainos ir šokiai buvo po vadovavimu vietinio vargonininko Stasio Aliukono.

Gertrūda Platakiūtė ir St. Makaras grojo smuikomis. Čionai dar nebuvo girdėta, kad toki maži vaikai taip puikiai būtų išlavinti groti.

Vakaras publikai patiko. Daugiau tokių vakarų!

Ten buvęs.

— O —

ROCKFORD, ILL.

Sausio 18-tą dieną L. Vyčių 83-čia kuopa įrengė prakalbas. Kalbėjo M. Zujus. Gana plačiai aiškino, ką reiškia spauštuvė ir kokią naudą neša visuomenei ir kokia būtų nauda Vyčių — jaunimo — organizacijai.

Pirmą auką davė kun. V. Slavynas — \$5.00. Po \$1.00: J. Valaitis, A. Domeika, J. Jusevičius; po 50c.: J. Kutusevičius, K. Stilpa, Jankienė, J. Valantukevičienė, V. Gedgaudas; po 25c.: V. Norkus, S. Remenčius, P. Taliunienė; smulkių — \$2.50; viso — \$14.75.

Mėnesiniame susirinkime svarstyta spauštuvės reikalas ir kaip prie jos daugiau prisidėti. Nutarta padaryti rinkliavą. Čia aukojo: J. Andriukaitis — \$5.00, po \$2.00: J. Daugirda, Vl. Gedgaudas, K. Bičiusas, Pr. Vaivada; po \$1.00: A. Mašinauskas, Pr. Steponaitis, K. Ragauskas; po 50c.: A. Grybas, O. Krušaitė, Pr. Krušaitė, O. Kadzevičiūtė; viso Vyčiai sudarė \$18.00. Tad viso dabar "Vyčio" spauštuvei yra surinkta \$32.75.

Naujoji valdyba. Einantiems metams yra šių asmenų valdyba: O. Krušaitė — pirm., R. N. Baršis — vice-pirm., R. Vaivada — prot. rašt., Pr. Steponaitis — fin. rašt. ir išdin., K. Bičiusas — izdo globėjas, A. Gribas — maršalka.

Pr. S-tis.

— O —

HOMESTEAD, PA.

Sekmadienyje, sausio 25 d., L. Vyčių 11-toji kuopa turėjo metinį susirinkimą, kuriame pirmiausia buvo išduotas metinis raportas. Raportas buvo turiningas, o ypatingai paskutinių šešių mėnesių veikimo.

Reikia pažymėti, kad per pereinamųjų metų pirmą pusmetį Vyčių 11-toji kuopa skyrėsi į dvi nuomonių grupi, viena antrai priešingi, užtad nieko ypatingo per tą pusmetį nebuvo nuveikta.

Pagaliaus buvo kalbėta einamieji kuopos reika-

lai. Sekė rinkimas valdybos sekantiems metams. Išrinkta: pirmininku — Pranas Syetkauskas, vice-pirmininku — Jonas Grėbliūnas, raštininke — ta pati Anelė Aučiūtė, finansų rašt. — irgi ta pati Antanina Muzikauskaitė, izdininku — tas pats Andrius Barziliauskas, kasos globėjais — Ona Pikučiuūtė ir Veronika Vegbeliūtė, maršalka — Vincas Krauzlis, korespondentė — Ona Dimšiuūtė. Valdyba susideda iš energingų asmenų, tad-gi galima tikėtis 11-ta kuopa pažanguos.

Kalbėta apie šv. Kazimiero dieną. L. Vyčių 11-ta kuopa dedasi su Tautos Fondu apvaikščiojime minėtos dienos. Bus vaidinta "Į Laisvę Žengiant". Prie to bus dainos ir eilės.

Taip-pat buvo kalbėta kas link apvaikščiojimo L. Vyčių Dienos 24 balandžio. Visas dalykas pavesta valdybai sutvarkyti.

Rita.

— O —

NEW YORK CITY.

Vyčių 12 kuopa.

New Yorko Vyčių 12 kuopa jau senai laikė susirinkimą. Veikiančiai valdybai vertėtų sušaukti kuogreičiausia. Reikia užbaigti pradėtus darbus ir imtis naujų ir dirbti su visais Vyčiais.

"Vietinis."

UŽGAVĖNIŲ VAKARAS.

L. Vyčių Chicago Apskritis užgavėnių vakarą, Vasario 17-tą dieną, Pilsen Auditorium salėje, 1657 Blue Island Ave. (prie 18-tos gatvės) — rengia pasilinksminimo vakarą. Rengėjų dedamos pastangos padaryti šį vakarą įvairiu, įspūdingu, linksmu. Pelnas bus Talentų Išdui.

Visos kuopos kviečiamos paremti šį vakarą. Publika kviečiama atsilankyti, kad linksmam-smagiai praleisti paskutinį vakarą prieš gavėnę. Šokių tarpuose bus muzikos ir dainų išpildytų pačių geriausių pajėgų.

Pradžia 7:30 valandą vakaro.

RENGIMO KOMISIJA.

— O —

NUO ADMINISTRACIJOS.

Aptaisėme gražiais apdarais "Vyti" už 1918 ir 1919 su keliais numeriais ir 1917 metų. Viso knyga yra apie 1200 puslapių didumo.

Kas nori įgyti "Vyties" komplektą, tepasiskubina užsisakyti šiuo adresu:

B. Jakaitis, 901 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

Kaina \$3.00.

"Vyties" Adm.

Turinys "Vyčio" No. 3 {76}

I. 16-ta vasario. M. Z.	1 pusl.
II. Lietuvos Atstovybės pranešimas. Vileišis, Žadeikis, Žilius	3 "
III. Į Naujuosius metus (eilės). Putinas.	4 "
IV. Gailestingas Vaikas. A. Matutis.	6 "
V. Žydėk Lietuva! (eilės). Putinas.	7 "
VI. Prūsų lietuvaiteš laiškas. Evė Simonaitikė.	7 "
VII. L. Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimas. Red.	8 "
VIII. Talyta Kumi. Vertė A. Spaknis.	10 "
IX. Kunigas. I-b-i-s.	11 "
XI. Amžių Kelias. Ignas Šeinius (Iš "Šviesūs Šešėliai").	16 "
XII. Brangus, meilus atminimas (eilės). A. J. Jokubaitis.	17 "
XIII. Betikslė auka (praėities vaizdelis). Pilekainis.	18 "
XIV. Žiema-žiemužė (eilės). A. J. Jokubaitis.	19 "
XV. Bibliografija ir kritika:	
1. "Ateitis," sasiuvinis 5. A. T.; 2. "Meilė Galybė." Consciencia; 3.	
"Desenzano Mergelė." A. T.; 4. Krikščionystė ir moteris. A. T.; 5.	
"Perkūnas" No. 1. X.	20 "
XVI. Higijenos patarimai. Stud. A. J. Jokubaitis.	23 "
XVII. Aukos "Vyčio" spaustuvei. Centro Valdyba.	23 "
XVIII. Dr. P. V. Montvila. Lietuvos draugė	24 "
XIX. Dėdės. Laiškai. Sul. Bendrutis.	25 "
XX. Iš Centra Raštinės (fin. atskaita). V. Rukštalis, C. R.	27 "
XXI. Iš moksleivių gyvenimo. X.	28 "
XXII. Kas jaunimo veikiama (korėspondencijos):	
1. Akron, Ohio; 2. Du Bois, Pa.; 3. Chicago, Ill.; 4. Waukegan, Ill;	
5. N. S. Pittsburgh, Pa.; 6. Rockford, Ill.; 7. Homestead, Pa.; 8. New	
York City.	29 "
XXIII. Užgavėnių vakaras (pranešimas). Rengimo Komisija.	31 "
XXIV. Nuo administracijos (praneš.). "Vyties" Adm.	31 "

Paveikslai:

1. Putino; 2. L. L. Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimo medalio;
3. L. V. 4-tos kp. Valdybos ir Komisijų narių iš 1919 m.; 4. Lietuvos Kariuomenės vaizdelis; 5. Pirmosios L. R. Kryžiaus ligoninės; 6. Būrelio idėjinių organizacijų narių; 7. S. A. Gadeikio.

"VYTIS"

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

